

Krajevne novice

Glasiło občine Šmartno pri Litiji

Julij 2023

Letnik 8, številka 5

Iz tokratne vsebine:

Iz svetniških klopi

stran 4

Pogovor s Sandijem Planinškom

stran 5-6

Projekt EUROFOLK – varuh evropske kulture

stran 11

Razgibano in trajnostno na počitnice

stran 14

ISSN 2463-8579

Naša Slovenija!

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla septembra 2023, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, **28. 8. 2023**, na elektronski naslov uredništva: krajevnenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel,
Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Penina Wagensperg

Foto:
Klemen Golob

Prelom in tisk:

Graf Littus Janez Bric, s. p.;
Biro servis – Mlakar Gorazd, s. p., Ustje 7,
1275 Šmartno pri Litiji

<https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/>

**Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.**

ISSN 2463-8579

Vsako leto se veselim dneva državnosti. Prebudi lepe občutke ob misli, da smo Slovenke in Slovenci lahko eno. V preteklosti smo pokazali, da znamo biti kot narod sila enotni, ko gre za skupen cilj. Nenazadnje smo se, ko je bilo to najbolj potrebno, večinsko odločili za lastno neodvisno državo. Živimo v prelepi deželi. Živimo v pogojih, ki so ne glede na propagando, ki generira splošno mnenje, boljši kot v marsikateri državi znotraj ali zunaj Evrope. V nekem pogovoru sem nekoč ujel prelepo misel. V zadnjih tridesetih letih smo doživeli nesluten tehnološki razvoj, gospodarstvo je kljub izgubi enotnega trga ujelo in na nekaterih področjih celo prehitelo evropsko povprečje. Infrastrukturni napredek izenačuje možnosti najbolj oddaljenih krajev z urbanimi središči. Otroci v fazi izobraževanja prejemajo vsako leto več in več snovi, vsaka generacija ima za vstop proti modrosti na voljo več informacij. Vse se odvija in razvija ter napreduje eksponentno. Vse, razen medčloveški odnosi. Medsebojni odnosi pa kot pozabljeno področje stagnirajo, na trenutke celo nazadujejo. Čeprav so kot taki za ohranjanje in napredek naroda ključni. Živimo v državi, v kateri napetost, razdvajanje in predvsem negativizem vse pogosteje zmagujejo. Tudi sami verjetno opazate, da

vas na vsakem koraku čakajo le dvom, nezadovoljstvo nad trenutnimi razmerami in pesimizem glede prihodnosti? Razumem, da je tako lažje. Bolj enostavno. Toda samostojna država ni nastala, ker bi bilo to lahko. Nastala je, ker smo tako želeli. Svet se namreč že tisočletja vrti in tudi za nami se bo vrtil naprej. Na nas je bodisi sprejeti bodisi zavrniti odgovornost za boljši jutri. Napredek bo možen le tako, da bomo vsi sprejeli svoj del bremena. Eden drugemu nastavljam ogleдалo in skupaj tvorimo državo. Odgovoren politik za doseganje skupnega cilja ne bo uporabljal prepira in razdvajanja. Odgovoren narod pa v vsem ne bo videl le negativnosti in si predstavljal, da je vse samo slabo. Kombinacija, ki po mojem mnenju Slovenijo lahko popelje v lepšo in bolj trdno prihodnost.

Ne z besedo puhlo, ki v ustih mine, z deli kazimo ljubezen do domovine! (Slovenski pregovor)

Blaž Izlakar, župan

Zlata knjiga in Knjiga najboljših dosežkov

Avtorica članka: Nataša Dobravec

Dne 22. 6. 2023 je na gradu Bogenšperk potekal že 20. slavnostni vpis učencev Osnovne šole Šmartno pri Litiji in Glasbene šole Litija - Šmartno v Zlato knjigo in Knjigo najboljših dosežkov. Prireditev tradicionalno

organizira Občina Šmartno pri Litiji v sodelovanju z Osnovno šolo Šmartno in Glasbeno šolo Litija - Šmartno.

Pogoje za vpis določa Pravilnik o vpisu v »Zlato knjigo« in »Knjigo najboljših dosežkov« v občini Šmartno pri Litiji. V Zlato knjigo so lahko vpisani učenke in učenci zaključnih razredov, ki so obiskovali OŠ Šmartno pri Litiji in so v 6., 7., 8. in 9. razredu dosegli povprečno oceno najmanj 4,53. Od tega je bila lahko le ena ocena »dobro« in nobena nižja od »dobro«. V Zlato knjigo so lahko vpisani tudi učenke in učenci GŠ Litija - Šmartno ali druge glasbene šole, ki imajo stalno bivališče

v občini Šmartno pri Litiji in so zaključili glasbeno šolanje v izbranem programu na nižji oziroma višji stopnji in bili v vseh razredih pri glavnem predmetu ocenjeni z odlično oceno.

V Knjigo najboljših dosežkov vpisujemo pomembne dosežke učenk in učencev, ki so jih v obdobju preteklega šolskega leta dosegli na tekmovanjih iz znanj, ki jih za vsako šolsko leto objavi Zavod RS za šolstvo. Gre za tekmovanja s področij slovenščine, zgodovine, angleščine, matematike, logike, astronomije in za tekmovanje v znanju o sladkorni bolezni.

V Knjigo najboljših dosežkov so lahko vpisani učenke in učenci, ki so na omenjenih tekmovanjih dosegli zlato ali srebrno priznanje ali dosegli naslov »državni prvak v znanju«.

Letos je bilo v Zlato knjigo vpisanih 13 učencev, v Knjigo najboljših dosežkov pa 19 učencev.

Župan je učencem podelil knjižne nagrade in priznanje.

»Uspehi so kot vzpon na goro, pri doseganju smo osredotočeni na vrh. Ne pravijo pa zaman, da je najbolj nevaren spust. Dobitnikom priznanj želim, da jim njihove

spособnosti doseganja vrhunskih rezultatov pomagajo tudi pri morebitnih spustih v življenju« je misel, ki jo je namenil župan Blaž Izlakar najuspešnejšim učencem naše občine za šolsko leto 2022/2023.

Posebna zahvala gre tudi mentorjem, kot pravi župan Blaž Izlakar: *»Nadarenost ima veliko različnih oblik, vsako od njih je pri na-*

ših najmlajših potrebno prepoznati. Na mentorjih leži ogromna odgovornost, da jo pri varovancih odkrijejo in tudi negujejo. In ko jim to uspe, si za te uspehe zaslužijo čestitke in hvaležnost vseh nas.«

Prireditev je vodila Stanka Hrastelj, v kulturnem programu so sodelovali učenci Glasbene šole Litija - Šmartno.

Občina Šmartno pri Litiji

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

Ponoven poziv gospodinjstvom na območju krajevnih skupnosti Štangarske Poljane in Zavrstnik

Zadeva: Imenovanje odborov krajevnih skupnosti Štangarske Poljane in Zavrstnik

Spoštovani!

Na podlagi Odloka o ustanovitvi in pristojnosti odborov krajevnih skupnosti na območju občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS št: 16/04 in 36/19) ponovno pozivamo k podaji predlogov kandidatov za člane odborov zgoraj navedenih krajevnih skupnosti.

Kandidatom, ki so že podali svoje predloge v roku prvega poziva, ni potrebno ponovno pošiljati svojih kandidatur.

Odbor posamezne krajevne skupnosti ima pet članov, ki jih imenuje in razrešuje občinski svet na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (v nadaljevanju komisija) izmed prebivalcev posameznih krajevnih skupnosti.

Kandidaturo za člana odbora krajevnih skupnosti lahko vložijo vsaki posameznik, ki ima stalno prebivališče v krajevni skupnosti, za katero kandidira in je volilni upravičenec.

Funkcija člana odbora krajevne skupnosti je častna. Mandat članom odborov poteče s potekom mandata članom občinskega sveta.

Vaše kandidature pričakujemo najkasneje do **15. 9. 2023**. Pri

kandidaturi morajo biti navedeni naslednji podatki: ime in priimek ter stalno prebivališče kandidata, EMŠO in izjava kandidata, iz katere je razvidno, da upravnemu organu dovoljuje preverjanje svojega stalnega prebivališča ter obstoja volilne pravice iz javnih evidenc.

Kandidatura se vložijo pisno pri Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji.

Obrazec za kandidaturu se nahaja na uradni spletni strani Občine <https://obcina.smartno.si/aktualno/>.

Številka: 031-1/2023-76

Datum: 13.06.2023

Lep pozdrav

Predsednica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja:
Veronika Jesenšek

Iz svetniških klopi

Avtorica članka: Nataša Dobravec

Svetniki so se v tem mandatu 14. 6. 2023 srečali že na 5. redni seji Občinskega sveta Občine Šmartno pri Litiji.

V letošnjem koledarskem letu so razpravljali in odločali na eni izredni seji, eni dopisni seji in na štirih rednih sejah. Skladno s Poslovnikom občinskega sveta se seje občinskega sveta ne sklicujejo med 15. julijem in 10. septembrom, razen če se izkaže nujna potreba in se skliče izredna oziroma dopisna seja občinskega sveta.

Na 5. redni seji so svetniki potrdili predstavnico lokalnih skupnosti v CSD Osrednja Slovenija – Vzhod. Imenovana je bila Špela Miklavčič. Podali so soglasje kandidatu za direktorja Javnega zavoda Bogenšperk, Petru Avblju.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja kljub ponovnemu pozivu ni prejela predlogov kandidatov za člane odborov krajevnih skupnosti Zavrstnik in Štangarske Poljane, zato občinski svet o tem na tej seji ni odločal.

Na sejah občinskega sveta nadaljujemo s predstavitvijo javnih zavodov. Na tej seji je delovanje predstavila direktorica javnega zavoda Glasbena šola Litija – Šmartno, ga. Brigita Šuler.

Svetniki so v prvi obravnavi potrdili Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini Šmartno pri Litiji. Glavna sprememba odloka je v določitvi vrednosti točke. Točka se je do sedaj redno valorizirala z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin. V času od sprejema odloka v letu 2018 je bila letna inflacija od 1 do 2 % oziroma so bila tudi leta deflacije, zato se je vrednost točke minimalno povečevala, v letu 2022 je bila inflacija 8,4 %, kar je močno vplivalo na dvig vrednosti točke za NUSZ. Predlog spremembe odloka je, da se sprejme fiksna vrednost točke, ki se letno ne valorizira z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin. V sprejem je bila predlagana enaka vrednost točke, kot je bila prvotno sprejeta z obstoječim odlokom, in sicer 0,00700 EUR.

Odlok je bil za javno obravnavo objavljen na spletni strani Občine <https://obcina.smartno.si/novice/javno-naznanilo-poziv-za-podajo-pripomb-na-osnutek-odloka/>, in sicer od 19. 6. 2023 do 5. 7. 2023.

Skladno s Poslovnikom občinskega sveta so vsi predlogi odlokov z javnim naznanilom, na katere občani lahko v določenem roku podate svoje pripombe, objavljeni na spletni strani.

Velika novost v naši občini je subvencija varstva otrok, ki niso vključeni v programe vrtca. Subvencioniranje varstva otrok, ki niso vključeni v programe predšolske vzgoje, je poseben socialni ukrep oz. korektiv, ki lahko omili stisko staršev in jim delno nadomesti stroške, ki jih starši namenijo za plačilo »zasebnega« varstva otrok v takšni ali drugačni obliki, in hkrati zmanjša število zahtevkov za vključitev otrok v vrtčevske programe.

Pravilnik o subvencioniranju varstva otrok, ki niso vključeni v programe vrtca ureja subvencioniranje varstva otrok, ki niso vključeni v programe vrtca, iz sredstev proračuna Občine Šmartno pri Litiji, določa upravičence (2. člen), višino subvencije (3. člen) ter postop-

pek za uveljavljanje subvencije (4. člen). Predlog višine subvencije znaša 100,00 EUR mesečno za starše, ki varstvo izkažejo z ustrežno pogodbo ali drugo verodostojno listino, in 50,00 EUR, če varstva svojih otrok ne morejo izkazati s prej navedenimi dokumenti. Pravica do subvencije preneha z dnem vključitve otroka v vrtec oziroma takšno obliko organiziranega varstva, ki ga je dolžna občina (so) financirati po že veljavni zakonodaji s področja predšolske vzgoje, ali z odklonitvijo vključitve otroka v vrtec po prejemu obvestila vrtca o sprejemu otroka v vrtec. Pravilnik je bil objavljen v Uradnem listu RS.

Svetniki so potrdili Sklep o lokacijski preveritvi za določitev obsega stavbnega zemljišča v enoti urejanja prostora GD-28. Na osnovi sprejetega sklepa se spremeni območje posamezne poselitve in omogoča vlagatelju gradnjo nezahtevnega objekta.

Sprejeli so Sklep o delnem povračilu stroškov volilne kampanje za lokalne volitve v občini Šmartno pri Litiji za volitve župana in v občinski svet. Sprejem sklepa omogoča delno povračilo stroškov za organizacijo volilne kampanje. 19. člen Zakona o volilni in referendumski kampanji določa, da mora organizator volilne kampanje za člane v predstavniških in individualno voljenih organih lokalnih skupnosti v 15. dneh po zaprtju transakcijskega računa predložiti predstavniškemu organu lokalne skupnosti in računskemu sodišču poročilo o vseh zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo. Sklep o delnem povračilu stroškov volilne kampanje za lokalne volitve 2022 v občini Šmartno pri Litiji določa, da stroški volilne kampanje za volitve v občinski svet ne smejo preseči 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v občini, stroški volilne kampanje za volitve župana pa ne smejo preseči 0,25 EUR na posameznega volilnega upravičenca v občini, če pride do ponovitve glasovanja pa se stroški volilne kampanje za kandidata, ki na tem glasovanju kandidira, lahko povečajo še za 0,15 EUR na posameznega volilnega upravičenca.

Potrdili so prvo spremembo Letnega načrta pridobitve in razpolaganja z nepremičnim premoženjem Občine za leto 2023 in sprejeli Sklep o podelitvi priznanj Občine Šmartno pri Litiji za leto 2023.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (v nadaljevanju komisija) je v Krajevnih novicah v mesecu aprilu in 6. 4. 2023 na uradni spletni strani Občine objavila Javni razpis za podelitev občinskih priznanj Občine Šmartno pri Litiji za leto 2023. Rok za podajo predlogov za priznanja je bil 31. 5. 2023.

Skladno s pravilnikom javni razpis vodi komisija. Komisija pri pravi predlogov upošteva merila, ki so sestavni del pravilnika. O podelitvi priznanj odloča Občinski svet na predlog komisije. Občinski svet lahko predlog tudi zavrne, spremeni ali dopolni. Letošnji prejemniki nagrad so:

Zlata plaketa Občine Šmartno pri Litiji: Marjan Lukančič, Jože Siničič in Mojca Hauptman.

Priznanje Občine Šmartno pri Litiji: Amalija in Marko Samec, Aleš Hauptman in Martin Golob.

Jubilejne nagrade: PGD Liberga za 70 let delovanja, Društvo Valvasorjeva konjenica za 30 let delovanja in Gasilska zveza občine Šmartno pri Litiji za 20 let delovanja.

Vsa vabila in gradiva za seje so objavljena na uradni spletni strani Občine, na kateri si jih lahko tudi pogledate.

Odbori krajevnih skupnosti občine Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Nataša Dobravec

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je na podlagi Odloka o ustanovitvi in pristojnosti odborov krajevnih sku-

pnosti na območju občine Šmartno pri Litiji v mesecu februarju pozvala vsa gospodinjstva v občini k podaji predlogov kandidatov za člane odborov krajevnih skupnosti. Poziv je bil objavljen v Krajevnih novicah v mesecu februarju in na spletni strani Občine. Rok za oddajo predlogov je bil do 1. 3. 2023.

Komisija je prispele predloge obravnavala na svoji 5. redni seji, 15. 3. 2023. Na podlagi sprejetih sklepov so bili predlogi obravnavani in potrjeni na 3. redni seji Občinskega sveta Občine Šmartno pri Litiji, 22. 3. 2023. Svetniki so potrdili vse predloge komisije.

Imenovani so bili sledeči odbori:

Odbor krajevnih skupnosti Velika Štanga: Anton Bratun – predsednik, Matjaž Lukančič – namestnik predsednika, Janko Groznik – tajnik, Rudolf Grm in Janko Končar Odbor krajevnih skupnosti Jablaniška dolina: Vida Izlakar, Milena Strmljan, Borut Mandelj – predsednik, Mitja Jerin – namestnik predsednika in Tjaša Potisek – tajnica

Odbor krajevnih skupnosti Vintarjevec: Anton Pipan, Janez Obolnar, Janez Groznik – predsednik, Luka Lakosil – namestnik predsednika in Marko Barukčič – tajnik

Odbor krajevne skupnosti Primskovo: Rajko Selan, Benjamin Smrekar – tajnik, Boštjan Markovič – predsednik, Ludvik Praznik – namestnik predsednika in Nina Kaplja

Odbor krajevne skupnosti Liberga: Marko Poglajen – predsednik, Matic Pevec – namestnik predsednika, Dejan Poglajen, Miha Poglajen – tajnik in Peter Jože Poglajen

Odbor krajevne skupnosti Kostrevnica: Žana Perme, Simon Avbelj – tajnik, Matvez Lamovšek – namestnik predsednika, Gašper Možina – predsednik in Marjan Zadražnik

Odbor krajevne skupnosti Razbore: Cvetko Možina – tajnik, Stanislav Berdajs, dr. Bojan Vavtar – predsednik, Anton Jere – namestnik predsednika in Matjaž Černe

Odbor krajevne skupnosti Javorje: Klemen Dragar – namestnik predsednika, Marko Murnc – tajnik, Andrej Cerjak, Rafael Pivec in Dušan Gorišek – predsednik

Župan je na podlagi odloka sklical prve seje odborov, na katerih so se ti tudi konstituirali. Izmed članov so imenovali predsednika, namestnika in tajnika odbora.

sija ponovno pozvala občane krajevnih skupnosti Zavrstnik in Štangarske Poljane. Ponoven poziv je bil objavljen v Krajevnih novicah v mesecu aprilu in uradni spletni strani Občine. Žal do predpisanega roka komisija ponovno ni prejela predlogov kandidatov.

Na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji komisije, je ponovno objavljen poziv za podajo predlogov kandidatov za člane odborov krajevnih skupnosti Zavrstnik in Štangarske Poljane.

Poziv je objavljen v Krajevnih novicah in na uradni spletni strani Občine. Rok za oddajo predlogov je 15. 9. 2023.

Sandi Planinšek – bogenšperški mojster sladkih dobrot

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

Nova številka, nov intervju. Tako kot vsakič smo se v uredništvu tudi tokrat potrudili najti zanimivega sogovornika. Tokrat se je našemu povabilu prijazno odzval mladi in perspektivni slaščičar Krčme na gradu Bogenšperk, Sandi Planinšek.

Sandi, veseli me, da ste si kljub obilici dela vzeli čas za pogovor z nami. Ste domačin, doma iz Zavrstnika, in kljub rosno mladim letom vas v teh krajih ljudje predvsem po zaslugi vaših slaščičarskih mojstrov in zelo dobro poznajo. Naj vaša kratka predstavitev za začetek najinega pogovora vseeno ne bo odveč.

Tudi mene veseli, da sem lahko del tega pogovora. Se bom predstavil kot po navadi. Sem Sandi Planinšek, po izobrazbi kuhar in po duši slaščičar. Star sem 24 let in, tako kot ste omenili, prihajam iz Zavrstnika. Najraje pripravljam sladice v podobi sadja in kreiram nove okuse vseh sladice.

Tisti, ki vas poznamo, vemo, da delo opravljate z velikim veseljem. Upal bi si celo reči, da je takšna ljubezen do poklica, kot jo izkazujejo vi, človeku prirojena. Se morda spomnite, kdaj se je v vas prebudilo zanimanje za slaščičarstvo?

Tako je, slaščičarstvu sem 100 % posvečen in ga opravljam s polno mero ljubezni in strasti. To trditev bom zanimal. Še ne dolgo nazaj sem sovražil izdelovanje sladice, ker jih nisem znal pripraviti. Predvsem ko sem jih jedel, niso bile okusne.

Moje ustvarjanje se je začelo, ko sem bil star 17 let. Za bratov 18. rojstni dan sta se brat in mati odločila, da bom zanj naredil torto. Jaz nikakor nisem želel narediti torte, ampak sem jo vseeno naredil. Bila jim je všeč. Zaradi tega sem začel izdelovati še za sorodnike in moja slaščičarska pot se je tako začela. Od sovraštva do poklica do neizmerno ljubezni do dela.

Ali je zanimanje za ta poklic vplivalo na izbiro vaše šolske poti?

Iskreno, ne. Želel sem iti na šolo za peka, ampak mi je mati predlagala, naj grem raje

v smer gostinstva. Da bi se lahko kasneje lažje odločil, kaj si želim delati. Kasneje sem se preusmeril v slaščičarstvo, ker me je rešilo iz težkih težav.

Da neko zanimanje preraste v resen poklic, je potrebno imeti ogromno volje, potrpežljivosti, znanja in izkušenj. Kdaj ste vi stopili na vašo poklicno pot? Ste pred zaposlitvijo v Krčmi na gradu Bogenšperk delali še kje?

Se strinjam z napisanim. Potrebno je veliko odrekovanja, potrpežljivosti in volje do dela. Gostinstvo je poklic, ki ga moraš opravljati z obilico ljubezni, drugače te hitro mine.

Na poklicno pot sem stopil v prvem letniku srednje šole. S prakso sem začel v Pustovem mlinu, pred končanjem srednje šole sem odprl svojo gostilno. Seveda, imel sem premalo znanja in izkušenj, da bi lahko vodil kaj takega.

Do zdaj sem delal v 14 različnih gostinskih obratih in ogromno izkušenj sem pridobil od vsakega posebej.

Sandi Planinšek (na levi)

V Krčmi so ves čas na voljo kulinarčne dobrote, pri katerih dejavno sodelujete tudi vi. Redni gostje opazimo, da vsak teden pripravite nekaj novega. Odkod črpate navdih za nove kreacije?

Tako je, pogosto menjam sladice. Navdih velikokrat črpam kar iz narave, pogledam, kaj nam ponuja tisti trenutek (sezonske sestavine). Drugače velikokrat poskusim Markove in Mitjeve jedi in iz njih sestavim sladico.

Bogenšperk brez dobre gostinske ponudbe ne bi živel tako, kot mora. Kaj vam osebno pomeni delo v enem najlepših in najznamenitejših slovenskih gradov?

Zame delo na znamenitem gradu pomeni čast, da lahko ustvarjam in kreiram obrok s sodelavci, eno nepozabnih zgodb, ki jo pišemo skupaj. Predvsem, da dajem domačemu kraju nekaj več, česar pred tem ni imel.

Znanje je potrebno ves čas nadgrajevati, kar za vaš poklic še posebej velja, saj se na trgu nenehno pojavljajo novosti, vse bolj zahtevni so tudi gostje. Kje vse ste nabirali izkušnje? V literaturi ali ste se udeležili tudi seminarjev, delavnic in predavanj?

Znanje sem veliko pridobival preko spleta, nato sem se udeležil tečaja, ki ga je vodil francoski slaščičar Naser Gashi, ki izobražuje

v Sloveniji. Pred kratkim sem si uresničil življenjsko željo in odšel k najprepoznavnejšemu slaščičarju na svetu, in to je Amaury Guichon, ki je zaslovel s svojimi čokoladnimi kreacijami in Netflixovo serijo *School of Chocolate*. Tam sem se izobraževal in živel dva meseca in pol. Pridobival sem znanje svetovnega nivoja.

Tako kot vsak kuharski in slaščičarski mojster imate zagotovo tudi vi najljubše recepte. Nam lahko zaupate, kaj najraje ustvarjate?

Najraje pripravljam sladice v podobi sadja. Najraje pripravljam lešnik, ker je pustil pečat pri mnogih prijateljih, kuharskih mojstrih in slaščičarskih genijih.

Pred nekaj meseci ste zaključili izobraževanje v Las Vegasu v Združenih državah Amerike. Brez dvoma lahko rečemo, da vas bo ta izkušnja spremljala vse življenje. Kako ste se imeli tam in kaj ste se novega naučili?

Tako je! Ta izkušnja me bo zaznamovala za vse življenje, ker je to bila moja želja že kar nekaj časa. K Amauryju sem odšel z jasnimi cilji – da si me bo zapomnil za zmeraj – in mislim, da si me je kar dobro. Z Evo Klinc nama je, s pomočjo donatorja, ki je bil tako kot jaz del študentov, namreč uspelo pripeljati njegov kip iz čokolade, ki ga je izdelala Eva. Na koncu sem bil tudi razglašen za najboljšega v razredu.

Drugače sem se naučil kar nekaj novega in izdelal različne skulpture iz sladkorja in čokolade. Učili smo se ustvarjati tudi mini sladice, pekovske izdelke, čokolatine, sladkorne bombone, pite, porcijske torte in prave torte z izjemnimi dekoracijami.

Imeli smo srečo, kot razred smo se res zelo razumeli in smo skupaj doživeli Las Vegas v vsej njegovi veličini. Skupaj smo hodili na večerje, različne predstave, odšli smo v igralnice in se peljali z noro dobrimi avti.

Moram priznati, da sem v desetih tednih živel res sanjsko življenje, katerega, mislim, bi si želel doživeti skoraj vsak. In Las Vegas se mi je zapisal v srce kot nepozabno življenjsko doživetje, ki bi ga z veseljem doživel še enkrat.

Ampak, kakor pravijo, nikjer ni lepše kot doma in to 100 % drži. Ostajam v Sloveniji, kjer želim ljudem dati še boljšo izkušnjo, kot sem jo doživel jaz v Las Vegasu.

Se vam zdi, da je pristop ameriških slaščičarjev zelo drugačen od našega? Katere njihove navade in prakse bi prenesli v naše okolje?

Definitivno je drugačen z vidika poslovanja, ampak Las Vegas je zmes celega sveta, tam lahko prodaj in ponudiš karkoli in boš prodal za zelo lepo vsoto denarja. Vse skupaj ima večjo vrednost, samo da si v Ameriki, kaj šele v Las Vegasu.

Prinesel sem predvsem veliko njihove kreativnosti in domišljije pri samem ustvarjanju sladice.

Razmišljate tudi o ustanovitvi lastne slaščičarske akademije, ki bi delovala sprva v slovenskem prostoru, nato pa bi se razširila tudi zunaj njega. Vsekakor gre za zelo ambiciozen in zahteven projekt. Nam lahko zaupate, kako daleč ste z uredničenjem te zamisli?

Tako je, to so moje sanje. Prve korake sem že storil in že začel poučevati skupaj s poslovno partnerico Evo Klinc, ki delujeva pod blagovno znamko *Sugarqueen academy by Eva and Sandi*.

Izvajava tečaje v živo in posnetih imava nekaj tečajev online. Učiva modernega slaščičarstva, predvsem pa, da lahko vsakemu uspe narediti svojo mojstrovino.

Naj vas za konec vprašam še, kakšni so vaši karierni načrti? Česa si najbolj želite na vaši poklicni poti?

Moji karierni načrti so predvsem usmerjeni v akademijo in njeno delovanje. Hkrati želim voditi slaščičarsko ekipo Krčme, ki se že pridno uči in nabira znanje za čim bolj samostojno delovanje.

Sandi, najlepša hvala za prijeten klepet. Pred nami je eden vrhuncev turistične sezone, med katerim boste imeli še več dela kot po navadi. V imenu uredništva vam želimo obilo uspeha v osebnem in poklicnem življenju ter še veliko zadovoljnih gostov.

Podelitev bronastih MEPI priznanj na OŠ Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Iris Korošec Kocjan, MEPI mentorica na OŠ Šmartno pri Litiji

Na OŠ Šmartno smo zadnji šolski dan ponosno in z veseljem podelili bronasta MEPI priznanja petim devetošolcem, ki so se celo šolsko leto trudili na področjih prostovoljstva, veščin in rekreativnega športa ter dosegli zastavljene cilje, nato pa še uspešno prestali zahtevno dvodnevno pustolovsko odpravo v Goriških Brdih.

Vita Jakopin, Pia Sušnik Selak, Tilen Mušič, Lan Pestotnik in Martin Hauptman so izkazali precejšnjo mero vztrajnosti, iznajdljivosti, poguma in osebne zrelosti, zato jim mentorji (Samo Škrabanja, Barbara Hribar Pavli, Bojan Bric, Vlasta Tacer in Iris Korošec Kocjan) iz srca čestitamo ter želimo vse dobro na nadaljnji življenjski poti.

Sporočilo Martina učencem z zaključne prireditve naj vedno velja tudi za vas: Ne obupajte in vztrajajte do konca! Srečno!

GimLit vrtničkarji – Od semen in sadik do samooskrbe dijakov

Avtorica članka: Natalija Zver

Tudi v letošnjem šolskem letu smo nadaljevali z dejavnostjo GimLit vrtničkarji – Od semen in sadik do samooskrbe dijakov. Pri dejavnosti sva sodelovali Natalija Zver in Jasmina Domadenik (poslovna sekretarka na šoli) ter dijakinja 4. letnika, ki so skrbele za šolske sadike, jih zalivale, razdeljevale in svoje znanje prenašale na dijake nižjih letnikov. Najbolj dejavne so bile Rebeka Drnovšek, Vesna Vavtar, Anamarija Rozina, Nika Koci in Lucija Kolander.

V letošnjem šolskem letu smo imeli v načrtu tudi celoletno vzgojo jagod v zaprtem prostoru in vzgojo jagodnih sadik, a smo bili zaradi pomanjkanja svetlobe pri tem neuspešni. Upamo, da bomo v prihodnje dobili tudi lučko za vzgojo rastlin in bomo tako pri celoletni vzgoji jagod uspešnejši. Študent agronomije Luka Medic je februarja dijakom predmeta ITS 2 predstavil raziskovalno nalogo o čilijih, ki jo je napisal v srednji šoli in za katero je dobil tudi Krkino nagrado. Predstavil jim je, kako se je lotil pisanja raziskovalne naloge ter dijake poučil o čilijih in njihovi vzgoji. Veseli smo bili novega znanja o vzgajanju sadik, ki smo ga že uporabili pri letošnjem vrtnarjenju. Febru-

arja smo kupili zemljo in semena. Mnogo semen nam je priskrbelo tudi Jasmina, ki je poleg drugih zaposlenih na šoli poskrbela za zalivanje v času počitnic. V februarju smo posejali papriko, marca paradižnike, feferone, čilije, zelje, brokoli, cvetačo, nekaj rož in baziliko ter ostala zelišča. Sadike so v marcu dijaki že »pikirali« in odnašali domov. Sredi marca je bil v Šmartnem pri Litiji sejem Šmarski pomladanc. Na sejmu so sodelovali različni ponudniki iz domačega kraja in drugod. Na sejmski stojnici sta dejavnosti GimLit vrtničkarjev predstavili tudi naši maturantki Lucija Kolander in Vesna Vavtar ter mimoidočim delili sadike brokolija, cvetače, zelja in bazilike. Sadike sta maturantki razdelili tudi obiskovalcem in bivšim dijakinjam, ki so bile v času šolanja na Gimnaziji Litija prav tako aktivne na področju vzgoje sadik. Veseli smo, da na tak način ohra-

njamo stik z bivšimi dijaki in lahko ob teh priložnostih z njimi tudi poklepamo. Med letom starše in druge ljubitelje vrtnarjenja s fotografijami obveščamo o napredku pri vzgoji zelenjave preko šolskega FB-profila.

Priznanja Gimnazije Litija

Avtor članka: Gimnazija Litija

V šolskem letu, ko svoje izobraževanje zaključuje naša 23. generacija, smo podelili 53 pohval odličnjakom in 15 priznanj Gimnazije Litija dijakom za najvidnejše dosežke:

Ime in priimek	Razred	Priznanje
Sara Vodlan	3. a	zlato priznanje na državnem tekmovanju Ekokviz in srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz kemije
Jakob Zupančič	2. a	srebrno priznanje na državnem tekmovanju Ekokviz
Jurij Guna	1. b	srebrno priznanje na državnem tekmovanju Ekokviz
Anamarija Rozina	4. a	srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz biologije odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Rebeka Drnovšek	4. b	srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz psihologije odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Lovro Klinc	4. a	zlato priznanje na državnem tekmovanju iz logike, odličen učni uspeh v vseh štirih letih, štiriletno sodelovanje v debatnem klubu in za uvrstitev v nacionalno ekipo za svetovno debatno prvenstvo
Špela Marolt	2. a	srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz matematike
Lucija Kolander	4. a	za samostojno likovno razstavo na Gimnaziji Litija
Nika Koci	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Teja Kokovica	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Ajda Pišek	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Vesna Vavtar	4. a	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Neja Zupančič	4. b	odličen učni uspeh v vseh štirih letih
Tia Krznar	4. b	večletno sodelovanje v debatnem klubu
Lina Golotič	4. b	večletno sodelovanje v debatnem klubu

Novice iz Doma Tisje

Avtorica članka: Nika Štukelj

V okviru Festivala Bogenšperk smo se družili na dogodku Razgibano in trajnostno na počitnice. Dogodek je potekal v soboto, 3. junija, ko smo skupaj z Vrtcem Ciciban in Javnim zavodom Bogenšperk sodelovali tudi mi. Predstavili smo dve delavnici, in sicer poučno-ustvarjalno delavnico »Zeliščarstvo in aromaterapija« (matični dom Črni Potok) in ustvarjalno delavnico »Izdelki iz starega časopisnega papirja« (Dom Tisje – Litija).

Na zeliščni delavnici »Zeliščarstvo in aromaterapija« v pripravi Doma Tisje nam je moderatorica programa Manca Lesjak najprej pripovedovala o rastlinah, ki se uporabljajo v aromaterapiji, in predstavila postopek pridobivanja eteričnih olj. Spregovorila je tudi o tem, kako lahko sami doma ustvarimo milo, kremo ali dišavnico. Predstavila in pokazala nam je rastline, ki se pri izdelavi večinoma največ uporabljajo. Udeleženci smo tako delavnico aromaterapije zaznali z vsemi svojimi čutili. Nato smo si pripravili Roll on za sprostitve, ki izboljša razpoloženje, poskrbi za večjo sproščenost in deluje protistresno.

Na ustvarjalni delavnici »Izdelki iz starega časopisnega papirja«, ki jo je predstavil Dom Tisje, enota Litija, pa so obiskovalci dobili vpogled v ponovno uporabo starega papirja. Namen take delavnice je ozavestiti več ljudi o ponovni uporabi papirja; v primeru te delavnice o izdelavi unikatnih okraskov iz odpadnega materiala. Vzporedno smo ob tej delavnici pripravili še vpogled v tehniko risanja na kamen.

Namena predstavljenih delavnic so bili medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje otrok in starejših, prenos znanj in veščin, osvetlitev pomembnosti trajnega razvoja in varovanja našega okolja.

IC Geoss vabi mlade

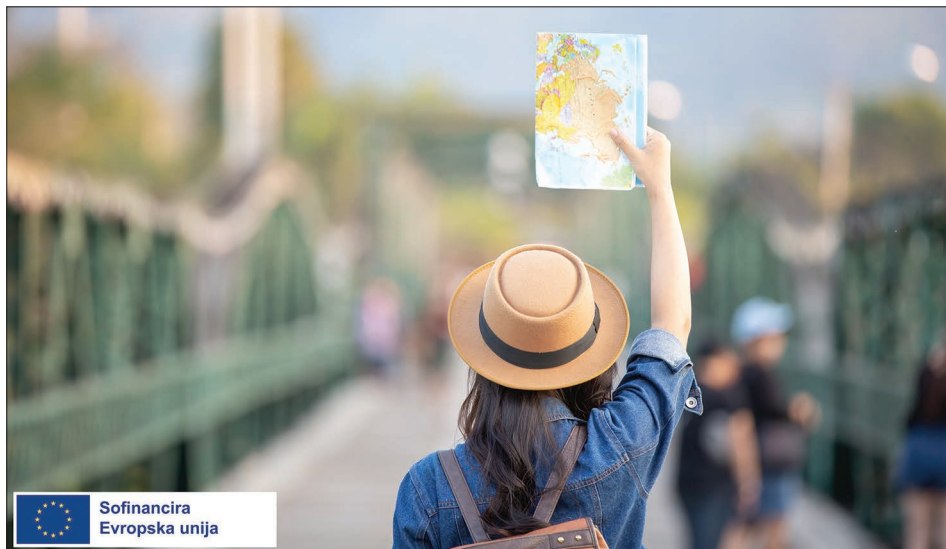

Avtor članka: Izobraževalni center Geoss

Izobraževalni center Geoss trenutno sodeluje v 13 mednarodnih projektih, ki nas skupaj z zunanjimi udeleženci večkrat popeljejo na različne evropske destinacije. Kar nekaj izmed naših projektov se navezuje na mlade (18–30 let) in na primanjkljaje oziroma težave, s katerimi se soočajo.

Eden izmed takšnih projektov je Erasmus+ projekt **So I BeLiv – Socialne inovacije za boljše življenje**, katerega cilj je ugotoviti, kateri vidiki življenja mladih so bili oziroma še vedno so najbolj prizadeti zaradi epidemije covid-19, kakšne so dejanske potrebe ciljne skupine, in seveda tudi predlagati rešitve za nastale potrebe. V okviru projekta se je IC Geoss že udeležil mednarodne konference na Hrvaškem v aprilu 2023, naslednji dogodek pa bo potekal **11. septembra v Palermu v Italiji**. Mednarodna konferenca v Italiji je namenjena mladim, mladinskim delavcem, političnim odločevalcem in drugim osebam, ki delajo z mladimi. Če se prepoznate v opisu, vas vabimo, da se nam pridružite na poti. Na dogodku bomo govorili o ukrepih, ki so jih nacionalne in lokalne vlade sprejele za pomoč mladim pri soočanju s posledicami bolezni covid-19.

Malo kasneje v septembru nas bo pot zanesla v **Španijo**, v obmorsko mesto **Torre del**

Mar. V okviru Erasmus+ projekta **NTC – Povezujemo se**, katerega cilj je opolnomočenje in povezovanje **mladih mamic** prek aktivnosti, ki se navezujejo na uporabo umetnosti. **Izmenjava v Španiji bo potekala od 18. do 22. 9. 2023 in je namenjena mladim mamiciam.** Če ste del omenjene ciljne skupine in si želite obiskati Španijo, hkrati pa se še kaj naučiti, vas vabimo, da nas kontaktirate. Projekt, ki išče zunanje udeležence za usposabljanje, pa je tudi Erasmus+ **LYBER – Naj bodo mladi odporni!** Projekt je osredotočen na čustveno inteligenco mladih in želi izboljšati večšine mladinskih delavcev za delo z mladimi. V sklopu projekta bomo novembra odpotovali **v Palermu**. **Usposabljanje za mladinske delavce bo potekalo med 21. in 25. novembra 2023.** Tudi na ta dogodek vabimo zainteresirane mla-

dinske delavce in prostovoljce, ki delate z mladimi, da se nam pridružite.

Stroški poti in bivanja so na vseh poteh kriti.

Če vas zanima okoljska problematika, se ukvarjate z mladimi osipniki kot mladinski delavec ali prostovoljec, pa vljudno vabljeni, da se aktivno vključite v potek dela pri Erasmus+ projektu **YOUTHECO**. Projekt s svojimi učnimi moduli spodbuja mlade k aktivnemu pristopu do problematike klimatskih sprememb z varovanjem in skrbjo za okolje. V bližnji prihodnosti pa načrtuje mlade osipnike vključiti v trg dela na področju zelene-ga gospodarstva.

Če vas zanima več o projektnem delu na IC Geoss ali pa bi se želeli udeležiti katerega od omenjenih dogodkov oziroma usposabljanj, nam lahko pišete na eu-projects@ic-geoss.si.

Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

OBVESTILA

Poštovane članice, člani in podporni člani! Zaključili smo naše spomladanske aktivnosti s srečanjem zasavskih društev diabetikov. O jesenskih aktivnostih vas bomo obvestili v mesecu avgustu in vas že sedaj vabimo, da se udeležite strokovnih predavanj, meritev, pohodov, plavanja, telovadbe, učnih in ustvarjalnih delavnic.

SREČANJE ZASAVSKIH DRUŠTEV DIABETIKOV

V petek, 2. junija 2023, smo v Društvu diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji organizirali srečanje zasavskih društev diabetikov. Udeležili so se ga člani društev diabetikov Trbovlje, Hrastnik, Zagorje ob Savi in seveda tudi naši člani. Bilo nas je 140. Ogledali smo si rudnik Sitarjevec in Mestni muzej Litija.

Nato smo se vsi skupaj okoli 13. ure z avtobusi odpeljali v Vintarjevec, vas v občini Šmartno pri Litiji, na posestvo Šuštar. Tam smo naše druženje nadaljevali s piknikom. Sledila je uvodna beseda predsednice, ge. Mihaele Amršek. Pozdravila je vse prisotne iz vseh društev in tudi povabljenе goste, med katerimi so bili: podpredsednik Zveze društev diabetikov Slovenije, g. dr. Samo Fakin, ki se je iz Trbovelj pripeljal kar s kolesom in bil za zgled nam vsem, župan Občine Šmartno pri Litiji, g. Blaž Izlakar, ki nam je namenil tudi nekaj spodbudnih

besed, predstavnica Regionalnega centra NVO, ga. Klara Kržišnik, in predsednica Društva upokojencev Litija, ga. Irena Kramar.

Ob glasu harmonike in kitare smo se prijetno družili s člani že omenjenih društev in tudi zaplesali. Sonce nas je prijetno grelo, kasneje pa nas je presenetil dež, vendar nas to ni motilo, saj smo bili v prelepem ambientu pod kozolcem v lasti g. Marjana Šuštarja, ki nam je ta prostor tudi doniral.

Z različnimi besedami nas poimenujejo: »diabetiki«, »sladkorni bolniki«, »osebe s sladkorno boleznijo«, pri nas v Litiji pa kar »sladkorčki«. Smo skupina ljudi z isto usodo, isto mislijo in različnimi zgodbami. V življenju nas spremlja naša zvesta življenjska sopotnica, zvesta spremljevalka, sladkorna bolezen, na katero pomislimo, hočeš ali ne, večkrat na dan. Ne moremo je premagati, lahko pa jo obvladujemo. Pomembno je, da se družimo in da se zavedamo, da v tej zgodbi nismo sami.

Novice iz MePZ Zvon

LETNI KONCERT PEVSKEGA DRUŠTVA ZVON Z GOSTI

Deževna pomlad nam je letos preprečila, da bi, tako kot vsako leto, prepevali v atriju gradu Bogenšperk. Zaradi slabe napovedi smo na hitro spremenili lokacijo in koncert izvedli v dvorani Kulturnega doma Šmartno v nedeljo, 4. junija 2023.

V goste smo povabili pevke Slovenskega kulturnega društva Ajda iz Umaga, v okviru katerega deluje ženski pevski zbor Ajda, ki ga vodi zborovodkinja Vesna Car. Pri njih je naš mešani pevski zbor Zvon pod vodstvom zborovodkinje Marije Celestina gostoval lani oktobra na dnevih slovenske kulture. Kot gostje so na našem letnem koncertu nastopili tudi plesalke in plesalci Folklorne skupine Javorje, ki jo vodi Dunja Gorišek Simončič, harmonikar Dušan Kotar, pianistka Tina Logar.

Koncert je pričel domači zbor Zvon in mladi pevki Tinkara Hostnik ter Ema Celestina, ki sta ob spremljavi harmonikarja in zbora zapeli tisto pomladno pesem o kukavici. V nadaljevanju koncerta so se prepletale slovenske ljudske in umetniške pesmi, ki so jih uglaseno prepevali pevke in pevci obeh zborov. Plesalke in plesalci Folklorne skupine Javorje so se, oblečeni v gorenjske narodne noše, zavrteli v parnih plesih. Na koncu je zazvenela skupna, vsem ljuba pesem Slovenija, ki so jo s plesom pospremili plesalke in plesalci ter harmonikar. Vezni tekst, ki ga je spretno prepletala Špela M. Sedevčič, je bil delo Katarine Kragelj.

Predsednika obeh zborov, Danica Bojković in Jože Loc, sta si izmenjala darila in zahvale. Gostje so bile navdušene nad prisrčnim sprejemom, ogledom znamenitosti našega kraja, naravo in našo organizacijo. Koncert in druženje po koncertu sta potekala v prijatnem vzdušju, klepetu in spoznavanju.

Katarina Kragelj

PEVKE IN PEVCI MEVZ ZVON NA ZAKLJUČNEM IZLETU

Za nami je še eno delovno leto. Nastopi, gostovanja. Vse super, vendar, da pridemo do te točke, je potrebnega veliko dela. Vaje, redne, izredne, skupne, po glasovih ... Včasih je bilo zares naporno. Še sreča, da smo prostovoljno društvo. Vse nas družijo ista stvar. Naše srce je rojeno za petje in glasbo. Zbor je naše razvedrilo in naša druga družina.

In prišla je težko pričakovana sobota, 24. junija. Ob sedmih zjutraj smo se s svojimi partnerji in prijatelji odpeljali na naš zaslužen izlet. Pot nas je letos peljala proti Prekmurju, natančneje na Goričko. Pot se je malo zavlekla zaradi raznih zapor cest, vendar nas to ni spravljalo v slabo voljo. S seboj smo imeli svoj glas in lahko smo peli, klepetali, po mikrofону poslušali navodila naše zborovodkinje Marije Celestina. Z nami pa sta bili naši mladi pevki in pomočnici na nastopih, Ema in Tinkara. Tudi onidve sta radi poprijeli za mikrofón in nas zabavali. No, dve uri in pol sta minili, kot bi mignil. Vso pot smo pogledovali tudi proti nebu, ki je bilo oblačno.

V Cankovi pa je posijalo toplo sonce in pričakal nas je pesnik in pisatelj gospod Branko Pintarič, ki je bil ves dan naš vodič po Goričkem. Cankova, prikupno malo mestece, lepo urejeno, lepe hiše,

cvetje, v središču pa čudovit mali park pred občinsko zgradbo. Gospod Branko nam je povedal nekaj o zgodovini tega kraja, predstavil nam je najpomembnejše moše, ki so se zapisali v zgodovino, nato pa nam pokazal rojstno hišo Avgusta Pavla, ki je bil prvi prekmurski znanstvenik. Hišo je odkupila občina in jo uredila za ogled obiskovalcem in predstavlja staro prekmursko hišo in domačijo.

Po ogledu Cankove smo nadaljevali pot mimo akumulacijskega jezera Krašči do Peršovega obeležja, kjer so pokopani turški vojaki. Vsakič, ko smo se odcepili s ceste, smo zapeljali na še ožjo cesto. Ubogi naš šofer. Ampak, kdor zna, ta zna, in varno nas je peljal dalje. Uh, zdaj smo že težko sledili. Lakota je huda stvar. Napotili smo se do slatinskega vrelca v Nuskvi. Voda je zelo zdravilna in je malce rdečkaste barve. Vsebuje veliko železovega oksida in je najboljša mineralna voda v Sloveniji. Napolnili smo si stekleničke, da smo jo lahko odnesli še domov. Končno smo se lahko okrepčali s svojo malico, pa tudi nekaj peciva so napekle naše pridne pevke. V dobri družbi in naravi je vedno lepo, pregnali pa so nas tamkajšnji domačini, vedno prisotni pri vodi – komarji.

V Prekmurju se prepleta več ver. Srečamo se s katoliško vero, evangeličansko in protestantsko. V nadaljevanju smo si ogledali katoliško cerkev sv. Jurija v Rogaševcih in binkoštno cerkev v Nuskvi, ki je ena od vej protestantske vere.

Ura je bila že pol dveh, ko smo prispeli v Gornje Slaveče na kosilo. Pravo prekmursko kosilo. Bograč in velik kos štrudlja. Pojedli smo, si ogledali okolico gostišča, klepetali in se popolnoma sprostiti. Ko pa smo dobili kavo, se nam je že mudilo naprej. Hitro smo jo popili in spet odšli na avtobus.

Še zadnje dejanje današnjega dne. Vas Grad z največjim gradom v Sloveniji. Tam nas je pričakala prijazna vodička, kateri nas je predal gospod Branko in se od nas poslovil. Ogledali smo si grad, ki je zelo zanimiv. Počasi se trudijo z njegovo obnovo. Pa saj vsi vemo, da je vse povezano z velikimi stroški. Grad naj bi imel kar 365 soban in legenda pravi, da je grofica spala vsak dan v letu v drugi sobi. To pa je razkošje, kajne?

Seveda pa je treba omeniti, da večji del Goriškega pokriva Krajski park Goričko. To je naravno bogastvo Goriškega. Kulturna krajina v ravninskih kmetijskih območjih je sčasoma postajala enolična in se posledično pričela soočati z izginjanjem rastlinskih in živalskih vrst. Na Goričkem se je mozaična kulturna krajina z veliko številčnostjo in različnostjo živih bitij v veliki meri ohranila vse do danes. To bogastvo in ohranjenost kulturne krajine sta bila glavna razloga za zavarovanje območja s statusom Krajskega parka Goričko (KP Goričko) leta 2003. Z vstopom v Evropsko unijo je območje zaradi prisotnosti v evropskem merilu redkih vrst in življenjskih okolij dobilo še status varovanega območja Natura 2000 Goričko.

Ana Lakner

PEVSKO DRUŠTVO ZVON NA 52. TABORU SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV

Na zelo vročo nedeljo, 18. junija 2023, se je v Šentvidu pri Stični zbralo preko devetdeset pevskih zborov na 52. Taboru slovenskih pevskih zborov. Po ulicah kraja so doneli slovenska pesem in zvoki godb na pihala. Bil je praznično in lepo.

Ob 9. uri smo se zbori zbrali na generalki, ki jo je, kakor tudi kasnejši nastop pred televizijskimi kamerami, s svojim hudomušnim vodenjem, polnim smeha in dobre volje, vodil maestro Igor Švara. Pevke in pevci ga imamo preprosto radi in potrpiamo vročino, dež ali veter v upanju, da bo tudi kasnejši nastop pred televizijskimi kamerami uspel. Letošnji tabor je imel naslov Pesem in smeh v dobrih ljudeh. Združeni moški, ženski, mešani zbori iz Slovenije, slovenski zbori iz drugih držav, združeni otroški in mladinski pevski zbori, Policijski orkester, Folklorna skupina Vidovo iz Šentvida pri Stični in recitatorji smo prepevali in prepletali program, ki je vseboval pesmi slovenskih pokrajin v duhu širjenja optimizma in dobre volje. Izbor pesmi sta še pred izbruhom epidemije pripravila Igor Švara in pokojni Stane Peček.

Ob 12. uri se je pričela svečana povorka zborov, pospremljena z godbami na pihala, mažoretkami, konjeniki. Bilo je vroče, a smo zdržali in uživali v nastopu. Program smo zaključili s pre-

pevanjem slovenskih ljudskih pesmi ob spremljavi Policijskega orkestra.

Katarina Kragelj

Projekt EUROFOLK – varuh evropske kulture

Avtorica članka: Mojca Hauptman

Na podlagi desetletnega uspešnega sodelovanja in bogatih izkušenj pri izvajanju različnih evropskih projektov je Občina Breznički Hum kot ena najuspešnejših tovrstnih občin na severozahodu Hrvaške letos začela z izvajanjem svojega prvega projekta, ki ga financira Evropska unija.

Nepovratna finančna sredstva za aktivnosti EU na področju vključevanja in sodelovanja državljanov je prejela Občina Breznički Hum v okviru programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV) za projekt, imenovan »Eurofolk – varuh evropske kulture«, v okviru povabila Pobratena mest.

Gre za 30.000 evrov vreden projekt, ki ga bodo v letu 2023 izvajale tri prijateljske občine – hrvaška predstavnica in koordinatorka projekta Občina Breznički Hum, Občina Šmartno pri Litiji iz Slovenije in avstrijska občina, mesto Bleiburg – Pliberk. Več kot dvesto prebivalcev omenjenih občin treh sodelujočih držav bo sodelovalo v projektu Twinning of Cities – Pobratenje mest. Prva gostiteljica je bila Občina Breznički Hum, ki je med 16. in 18. majem svojim prebivalcem in njihovim gostom predstavila vso lepoto ohranjenega folklornega bogastva in etnologije teh krajev. Prav tako so na prvem dogodku vse tri države projekta podpisale sporazum o pobratenju. Projekt »Eurofolk – varuh evropske kulture« zagotavlja glavna orodja za ohranjanje evropske identitete s promocijo, katalogiziranjem in razstavljanjem različnih narodnih noš in ljudskih običajev, značilnih za Hrvaško, Slovenijo in Avstrijo, s posebnim poudarkom na občinah Breznički Hum in Šmartno pri Litiji ter mestu Pliberk. Projekt prispeva k razvoju lokalne zavesti o folklorni dediščini s poudarkom na ohranjanju in predstavljanju narodnih noš z name-

nom ohranjanja in prenašanja izročila na ciljne skupine. Spodbuja tudi ohranjanje folklorne dediščine z ustvarjanjem zbirke fotografij zgodovinskih avtohtonih noš udeležencev projekta Eurofolk, promocijo in nadgradnjo fotografij in znanja preko razstav, delavnic in seminarjev med izvajanjem projekta na Hrvaškem, v Sloveniji in Avstriji, preko sodobnih družbenih omrežij pa v vsej Evropi in svetu. Partnerji si bodo izmenjali primere dobre prakse preko delavnic in srečanj, dela pri razvoju prihodnjih projektov in promoviranju vrednot in načel EU z namenom ohranjanja kulture in izboljšanja promocijskih aktivnosti.

Prihodnje sodelovanje bo zagotovljeno s sporazumi o pobratenju med tremi partnerskimi državami. Da bi zagotovili, da bi imele projektne dejavnosti širok pozitiven učinek in bile vidne javnosti, bodo za promocijo projektnih dejavnosti in prispevkov EU uporabljena komunikacijska orodja družbenih medijev (Facebook). Namen projekta je spodbuditi izmenjavo med prebivalci Hrvaške, Slovenije in Avstrije ter okrepiti medsebojno razumevanje in strpnost z ozaveščanjem in vzpostavitvijo fotografske baze podatkov o bogastvu kulturne dediščine, povezane z narodnimi nošami in običaji. Poleg tega bo cilj projekta dosežen z organizacijo treh dogodkov, enega v vsaki državi udeleženci projekta, vsi trije dogodki pa bodo imeli skupno temo: narodne noše in običaji. Dogodki bodo osredotočeni na državljane, enakost, enakopravnost in prihodnost, da bi k sodelovanju pritegnili mlajše generacije in državljanom omogočili ponovno sodelovanje z EU ter razvili močnejši občutek odgovornosti za evropske projekte.

Projekt je namreč zasnovan kot časovni stroj ohranjenega folklornega izročila treh evropskih držav – Slovenije, Avstrije in Hrvaške – skozi umetniške fotografije svetovno priznanega fotografa Davida Botonda, ki ga je Evropska unija prepoznala s podelitvijo lani v Bruslju, kjer je fotograf prejel prestižno nagrado »European Citizen 2021«.

Tako bo po hrvaškem majskem dogodku v Brezničkem Humu sledilo še gostovanje hrvaških in avstrijskih partnerjev 17. in 18. avgusta 2023 v Šmartnem pri Litiji. Zadnje srečanje projektnih partnerjev bo v mesecu novembru v Bleiburgu – Pliberku v Avstriji.

FESTIVAL
BOGENŠPERK

julij

12. KNJIŽNICA LITIJA-ŠMARTNO
Literarno-glasbeni večer
19:00, Grad Bogenšperk

14. OKUSI Z GRADU
Kulinarični dogodek
18:00, grad Bogenšperk

**19. Christian F. J. König:
HEIMAT – DOMOVINA**
Odprtje razstave
18:00, grad Bogenšperk

21. MAGNIFICO
Koncert
20:30, grad Bogenšperk

avgust

4. SPREHOD
skozi Grumovo Šmartno
Literarni sprehod
18:00, Šmartno pri Litiji

**16. Seviq Brežice:
ENSEMBLE TACET (SI)**
Koncert klasične glasbe
19.00 predtakt, 20.00 koncert; grad Bogenšperk

18. ŠMARTNO KUHA
Kulinarični dogodek
15:00, Šmartno pri Litiji

21. GRAJSKE POČITNICE
Počitniški program za otroke
8:00 - 16:00, grad Bogenšperk

OBVEZNE PRIJAVE

25. OKUSI Z GRADU²
Kulinarični dogodek
18:00, grad Bogenšperk

**30. Axel Becker:
RAZSTAVA**
Odprtje razstave
18:00, grad Bogenšperk

MAGNIFICO

grad Bogenšperk

FESTIVAL
BOGENŠPERK

petek, 21. julij 2023
ob 20.30

Festival Bogenšperk

Nova informacijska tabla

Avtorica članka: Tatjana Polanc
Kolander

Skladno s posodobitvijo vsebin na gradu Bogenšperk je od junija letos po več kot desetih letih posodobljena tudi informacijska tabla na parkirišču.

Javni zavod Bogenšperk, ki je v zadnjih letih grad Bogenšperk obogatil z novimi muzejskimi vsebinami, vpisal grad v razvid slovenskih muzejev, v poletnih mesecih pa dopolnil vsebino s pestrim festivalnim dogajanjem, je obnovil tudi informacijsko tablo na grajskem parkirišču. Sodobno oblikovana vsebina trodelne table ponuja obiskovalcem bistvene informacije o bogati grajski ponudbi v slovenskem in angleškem jeziku.

Razgibano in trajnostno na počitnice

Avtorica članka: Maja Istenič

V soboto, 3. junija, smo v Šmartnem združili moči in skupaj z Domom Tisje ter Vrtcem Ciciban pripravili družaben dogodek, namenjen povezovanju naših najmlajših in naših najmodrejših. Ponovno smo priredili dogodek Razgibano, ki smo mu tokrat dodali trajnostno noto in ga poimenovali Razgibano in trajnostno na počitnice. Družili smo se v Kulturnem domu Šmartno. Poleg ustvarjalnih delavnic, na katerih so obiskovalci lahko izdelovali uporabne stvari iz odpadnih materialov, smo jim pripravili tudi glasbeno-gibalne aktivnosti, predavanje in delavnico o aromaterapiji in predavanje o ekosubvencijah in trajnostnem odnosu do narave.

Potekal je »Reciklažni orkester« – ustvarjalen glasbeni team building, ki so se ga udeležili predvsem otroci, odrasli pa ob tem uživali, ko so izpod paličic prihajali zanimivi zvoki. Ti so se na koncu združili v zanimivo melodijo. V tej sodelovalni izkušnji so bili za ustvarjanje glasbe uporabljeni različni vsakdanji predmeti, ki jih najdemo na dvoriščih, v drvnicah in garažah.

Zaposleni in stanovalci Doma Tisje so pripravili zanimivo delavnico »Zeliščarstvo in aromaterapija«, na kateri so predstavili osnove aromaterapije, razložili uporabnost zelišč, sami pa smo si izdelali uporabni izdelek iz zelišč. Dom Tisje pa je pripravil še eno delavnico, in sicer ustvarjalno z naslovom »Izdelki iz starega časopisnega papirja«. Obiskovalci so lahko izdelovali zanimive izdelke iz časopisnega papirja in nas tako spomnili, kako lahko odpaden material služi za izdelavo uporabnih izdelkov.

Vzgojiteljice Vrta Ciciban so pripravile ustvarjalno delavnico »Izdelki iz odpadnega materiala«, na kateri so otroci izdelovali pisane metuljčke in stojala za pisala iz povsem odpadnih in odsluženih materialov.

Ob 10. uri pa je v dvorani Kulturnega doma Šmartno potekalo tudi predavanje na temo rabe obnovljivih virov energije, trajnostnega odnosa do varovanja okolja in ekosubvencij. Predavala je energetska svetovalka Carmen Hladnik Prosenc iz podjetja Ensvet. Občani so tako imeli možnost, da so se po koncu predavanja s svetovalko tudi pogovorili in jo vprašali za kakšen nasvet glede energetske

obnove svoje hiše in možnosti za subvencije ter kredite Eko sklada. Ekološka kmetija Vodnjov je na dogodku ponudila lokalno pridelano sadje, članice Društva kmetič Litija - Šmartno so pripravile osvežilni zeliščni čaj, Krčma na gradu pa je poskrbela za poletno vzdušje z domačim sladoledom.

Naš osnovni namen povezovanja otrok in starejših, prenosa znanj in veščin, osvetlitev pomembnosti trajnega razvoja in varovanja našega okolja je bil dosežen in z veseljem ugotavljamo, da so tovrstna druženja zelo dobro sprejeta. Kljub slabemu vremenu se je v in pred kulturnim domom na sobotno dopoldne družilo nekaj manj kot 100 obiskovalcev. Dogodek sta sofinancirala Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Niti večera je prepletala penina Wagensperg

Avtorica članka: Maja Istenič, vodja Festivala Bogenšperk

V krasnem ambientu grajskega atrija nas je razvajala odlična penina Wagensperg in izjemni Hauptman. Hauptmanova glasba je mozaik vplivov jaza, soula, rnb-ja in popa. Kot jazzovsko izobraženi

pevec in pianist ustvarja lastno glasbeno podobo. Z odmikom od tipičnega aranžerskega in harmonskega pristopa sodobnega popa izstopa in odstopa od večine pop glasbenikov. Leta 2021 je izdal svoj prvenec »Finished, not perfect« in prejel nagrado za »novinca leta«. S svojo prvo pesmijo v slovenščini »Sledim« se je predstavil na EMI22. Pesem je postala najbolj predvajana skladba lanskega leta na Valu 202.

Na Bogenšperku je svojo glasbo dodal večeru, na katerem je sicer imela rdečo nit hišna penina Wagensperg. Kakovostno aromatično peneče vino, pridelano v Br-

dih iz skrbno izbranega grozdja rumenega muškata, sadno dišeče, ravno prav sladko in lahkotno, bogati grajsko ponudbo že vse od maja 2020, ko smo odprli prvo steklenico Wagensperg muškata selection. V letošnjem letu pa smo v naš hišni nabor vin dodali še Wagensperg brut rose. Penina, nežno roza barve, z vijoličnimi odsevi je osvežujoč aperitiv, ki se odlično poda pletju, sušiju in gozdnim sadežem. V Krčmi na gradu so nas razvajali tudi s tem. Pripravili so namreč odlično kulinarčno ponudbo, ki je skupaj z glasbo spletla enega izmed najbolj butičnih dogodkov Festivala Bogenšperka, ki bo trajal vse do konca septembra. Preverite, kaj vse še sledi.

Razvojni center Srca Slovenije

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE

DEVELOPMENT CENTRE
OF THE HEART OF SLOVENIA

ODLIČNO OBISKANA OKROGLA MIZA O IZZIVIH IN POMEMBOSTI PROSTOVOLJSTVA PRI POMOČI STAREJŠIM

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvojni center Srca Slovenije je v sodelovanju z Zavodom Oreli, Občino Litija in Društvom upokojencev Šmartno pri Litiji 13. junija 2023 od 16. do 18. ure organiziral predstavitev z okroglo mizo »Izzivi zagotavljanja pomoči starejšim v lokalnem okolju: pomembnost prostovoljstva«. Dogodek je bil organiziran v okviru Erasmus+ projekta »Digital Generations« in LAS projekta »Točka za starejše«, kjer prostovoljci od decembra 2022 dalje nudijo pomoč starejšim na območju občin Litija, Šmartno pri Litiji in Lukovica.

Približno 40 udeležencem je **Martina Ozimek** iz Zavoda Oreli predstavila njihovo dobro prakso za pomoč starejšim v Kamniku ter njen prenos v naše lokalno okolje v okviru LAS projekta »Točka za starejše«. **Lijana Lovše** z Občine Litija je predstavila delovanje »Točke za starejše« za občini Litija in Šmartno pri Litiji, rezultate ter izzive, ki se pojavljajo in s katerimi se lahko spopademo le s povezovanjem. Prostovoljci nudijo pogovor, dostavo hrane, pomoč pri opravih, spremstvo v trgovino, k zdravniku, na pošto, učenje uporabe pametnih telefonov in računalnika, pomoč pri izpolnjevanju obrazcev, pravno svetovanje ipd. Od decembra 2022 do maja 2023 je bilo **opravljenih 150 ur dela prostovoljcev**, koordinatorke pa so **Ines Briški Buljubašič, Mili Medved** in **Milena Mrzel**.

V prvem delu je **Tina Pregel** predstavila projekt **Digital Generations Project** (<https://digitalgenerationsproject.eu/lang/slo/index.html>),

Tina Pregel iz Razvojnega Centra Srca Slovenije predstavlja projekt »Digital Generations«.

ki ga vodi Razvojni center Srca Slovenije in **spodbuja digitalno ustvarjalnost starejših**. V prihodnjih mesecih bo namreč s strani mladih **izvedenih več delavnic za starejše**, da bodo lažje uporabljali svoj pametni telefon in krepili svojo ustvarjalnost. V juniju smo na povabilo **Društva upokojencev Litija** priskočili na pomoč tudi pri njihovih delavnicah, ki jih uspešno izvajajo že eno leto. Pri učenju digitalnih veščin je namreč zelo pomembno, da imajo starejši na voljo čim več mentorjev, še bolj pa je, če ima vsak svojega. Drugi del dogodka je bil namenjen okrogli mizi, ki jo je vodil **Roman Rener** iz Zavoda Oreli. V pogovoru so sodelovali **Lijana Lovše** (Občina Litija), **Tomaž Banovec** (Razvojni svet ZDUS), **Milena Mrzel** (Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji), **Marta Škerbina** (Center za socialno delo Litija), **Nada Jerala** (Zavod Pristan) ter **Gaja Horvat** in **Nika Gradišek**, obe prostovoljki (Zavod Oreli).

Lijana Lovše, podžupanja Občine Litija, je poudarila, da je pri delovanju Točke za starejše najtežje povezati društva in posameznike v celoto. Vsako društvo in posameznik prostovoljec opravljajo delo, ki je pohvale vredno, čaka jih še del nadgradnje povezav in aktivnosti. Aktivacijo in motivacijo prostovoljstva vidi v povezavi generacij, predvsem pa v vključitvi mladih iz osnovnih in srednjih šol ter ostalih. Ozreti se je potrebno na mlade in ne le na mlajše upokojence. **Tomaž Banovec**, vodja razvojne skupine Zveze društev upokojencev Slovenije, predlaga povezovanje storitev »Točke za starejše« in projekta ZDUS »Starejši za starejše«. »Storitve »Točke za starejše« so lokalne (ne državne) in tudi vsebinsko široke, tudi na klic, izbor prostovoljcev in uporabnikov je širok. Dobra smer je občinska koordinacija vseh, ki delajo na tem področju v občini (županov Svet za vprašanja starejših ljudi in uporabnikov), v kateri bi sodelovali vsi institucionalni izvajalci in nevladne organizacije. Treba je določiti okvire in naloge socialne politike v občini (Strategija dolgožive družbe v občini) ter urediti podatke na evidenčni ravni občine.« Zelo je pohvalil tudi delo Za-

voda Oreli, saj jih spremlja že od njihovega začetka, ko je Martina Ozimek pričela s prostovoljci v njeni osnovni šoli, ga nato nadgradila z drugimi sodelavci, ki so skupaj pomoč starejšim v Kamniku pripeljali na visoko raven.

Milena Mrzel, predsednica DU Šmartno pri Litiji in koordinatorica »Točke za starejše«, je tudi sama prostovoljka. Največji izziv ji predstavlja operativno delovanje. Še vedno manjka moških prostovoljcev in povezovanja med organizacijami. Meni, da se mora vzgoja o prostovoljstvu pričeti že v vrtcu. »Zelo pomembni sta torej vključitev predstavnikov šol in vzgoja učiteljev – mentorjev, ki motivirajo mlade za prostovoljsko delo in jih ustrezno izobrazijo. Na takšen način se sklene krog povezovanja in kakovostnejšega življenja.«

Marta Škerbina iz Centra za socialno delo Litija je izpostavila, da se starejši največ obračajo nanje glede pomoči pri košnji trave, urejanju okolice, tožijo zaradi osamljenosti, iščejo podporo, poslušalce, sogovornike. »Starejši pogosto pogrešajo brezplačne prevoze tudi izven občine Litija, saj imajo veliko zdravstvenih obravnav, za katere ne morejo koristiti prevozov na napotnico. Veliko jih živi v oddaljenih krajih, brez urejenega javnega prevoza, so brez lastnega prevoza in socialno izolirani ali pa z več težavami, da potrebujejo tovrstno podporo. Marsikdo zaradi izoliranosti/oddaljenosti tudi ne koristi storitev, ki so sicer na voljo.«

Na kar nekaj prošenj po pomoči lahko odgovori Točka za starejše, zato starejše informirajo o tem. Potencialne kandidate pa vabijo tudi, da se pridružijo kot prostovoljci.

Nada Jerala iz Zavoda Pristan, ki izvaja pomoč na domu tudi v Litiji in Šmartnem pri Litiji, vidi nujno potrebno aktivnost v koordinaciji in povezovanju institucij za pomoč starejšim v lokalnem okolju. Pohvalila je delo Zavoda Oreli in poudarila moč izmenjave informacij. Starejši namreč potrebujejo poleg osebne nege tudi prostovoljce za pogovore, kar nudi Točka za starejše.

Glavni poudarki so, da je potrebno mlade spodbujati k prostovoljstvu že od vrtca dalje in da je za najboljše rezultate potrebno povezati vse organizacije v lokalnem okolju in sodelovati. Poseben pečat dogodku sta dodali prostovoljki Zavoda Oreli **Gaja Horvat** in **Nika Gradišek**, ki sta s svojimi zgodbami in izkušnjami navdihnili vse navzoče. Prostovoljstvo je zelo pomemben del njunega življenja in hvaležnost, ki jo čutita s strani starejših, je največje darilo.

Roman Renner je okroglo mizo zaključil z besedami: »Pomembna je priprava na starost, ki vključuje razumevanje družbe in časa. Prijetna starost temelji na prostovoljstvu, dobri socialni mreži, kvalitetnih podpornih storitvah ter razpoložljivih lastnih prihrankih. Prostovoljstvo nas lahko spremlja skozi celo življenje: najprej, ko sami nudimo brezplačno pomoč drugim, in v starosti, ko takšno pomoč potrebujemo sami.«

V septembru 2023 bomo ponovno organizirali srečanje vseh institucij, ki v lokalnem okolju zagotavljajo kakovostnejše življenje starejših. Le s povezovanjem bomo namreč dosegli dobre rezultate. Še bolj je potrebno informirati o storitvah za starejše, ki se v ob-

Govorniki okrogle mize iz desne proti levi: Lijana Lovše (Občina Litija), Tomaž Banovec (Razvojni svet ZDUS), Milena Mrzel (Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji), Marta Škerbina (Center za socialno delo Litija), Nada Jerala (Zavod Pristan), Gaja Horvat in Nika Gradišek (prostovoljki Zavoda Oreli) ter moderator Roman Renner (Zavod Oreli)

čini že izvajajo, ter deliti izkušnje in ideje. Prepričani smo, da bomo s skupnimi močmi in sodelovanjem našim starejšim omogočili bolj kakovostno življenje in jim zagotovili storitve, ki jih najbolj potrebujejo.

V kolikor se želite pridružiti delavnicam za starejše, na katerih se boste učili uporabe pametnega telefona (video klici, fotografiranje, pošiljanje fotografij, uporaba elektronske pošte, snemanje videov, itd.), nas kontaktirajte na anita.molka@razvoj.si ali po telefonu na 01 896 27 10. Lepo vabljeni tudi novi prostovoljci, da se pridružite »Točki za starejše«. Za vsa vprašanja smo na voljo.

Anita Molka

PRVO SREČANJE PROJEKTIH PARTNERJEV PROJEKTA FLOWER NA NIZOZEMSKEM

Gouden Dagen kot vodilni partner in organizacija IVN sta 8. in 9. maja 2023 v Amsterdamu gostila prvi sestanek konzorcija projekta Flower. Pri projektu sodelujejo še CEOMA (Španija), Anziani e non solo (Italija), Razvojni center Srca Slovenije in Spominčica – Alzheimer Slovenija. Cilj projekta je **izboljšati dobro počutje, zdravje in socialno vključenost starejših s pomočjo aktivnosti v naravi**, prve aktivnosti pa se že izvajajo v vsaki partnerski državi.

S krepitvijo z naravo povezanih kompetenc starejših ter njihovih družin in prijateljev (neformalnih oskrbovalcev) si partnerji projekta prizadevamo starejšim omogočiti znanje, spretnosti in dejavnosti v naravi, ki bodo v njihovo življenje vnesle veselje in pozitivne izkušnje.

Cilj prvega projektne srečanja je bil predstaviti in razpravljati o vsem, kar smo na projektu izvedli do sedaj. Partnerji so predstavili izbrane dobre prakse o aktivnostih v naravi, namenjenih starejšim, ter dobre prakse pridobivanja z naravo povezanih kompetenc. Predstavljene so bile različne pobude, kot so meditacija, vadba v naravi, vrtičkarstvo, sprehajalne poti in trim steze, delavnice o zeliščarstvu in aromaterapiji, medgeneracijske aktivnosti, ki se izvajajo na prostem, ter kulturni in okoljevarstveni sprehodi.

Pred poletjem bomo skupaj s partnerji pripravili prvo nacionalno poročilo o najboljših dobrih praksah, septembra pa bo vsaka partnerska organizacija izvedla tri fokusne skupine s starejšimi in njihovimi neformalnimi oskrbovalci. Na teh srečanjih bomo izmenjali izbrane dobre prakse in izvedli bolj poglobljeno razpravo. Cilj projekta Flower je pripraviti nabor spletnih učnih gradiv z video in avdio posnetki ter drugimi orodji (delovni zvezki, kartice, igre itd.), ki bodo zasnovani posebej za starejše. Za več informacij in možnost sodelovanja spremljajte objave na naši spletni strani in socialnih omrežjih ali pa nam pišite na anita.molka@razvoj.si.

Anita Molka

ZAPOSLENI V TURIZMU POZOR! VZPOSTAVLJENO JE NOVO DIGITALNO SREDIŠČE (PROJEKT RE-CONNECT)

V okviru projekta RE-CONNECT, katerega cilj je **pospešiti razvoj kompetenc turističnega osebja na oddaljenih turističnih destinacijah** z izvajanjem bolj zelenega in digitalnega pristopa, smo lansirali **ново turistično sodelovalno središče**. Zasnovano je tako, da lokalnemu turističnemu osebju zagotavlja platformo za izmenjavo izkušenj, izzivov in najboljših delovnih praks.

Središče za sodelovanje vključuje različne funkcije, kot so izmenjava idej, forum o krožnem turizmu, zbirka za evalvacijo trajnostne turistične ponudbe, možnost za skupinsko delo na daljavo, družbeno omrežje, banka znanja in dobrih praks iz celotne Evrope, gradiva za usposabljanje o krožnem turizmu in vodnik za soustvarjanje idej in turističnih projektov.

Središče je prosto dostopno in v prvi vrsti **namenjeno** turističnim ponudnikom, gostincem, dobaviteljem, podpornim organizacijam v turizmu ter na sploh **celotnemu turističnemu kadru**, ki soustvarja turizem na oddaljenih destinacijah. **Prijava je enostavna, hitra in brezplačna**. V digitalnem središču se lahko povežete z drugimi turističnimi delavci, delite svoje izkušnje ter dostopate do širokega nabora izobraževalnih vsebin in dobrih praks, ki vam bodo pomagale pri vašem delu.

Naš cilj je **širiti zelene in digitalne rešitve** v oddaljenih turističnih destinacijah, spodbujati gospodarski potencial na podeželju, **razvijati konkurenčni turizem ter povečati digitalne in trajnostne kompetence turističnega osebja** na manj obiskanih turističnih destinacijah.

Vljudno vabimo turistično osebje k prijavi, h krepitvi vaših kompetenc in k soustvarjanju bolj trajnostne turistične ponudbe.

Za prijavo v RE-CONNECT digitalno središče obiščite <https://reconnecthub.eu/register/>.

TURISTIČNO SODELOVALNO SREDIŠČE

Re-connect

- ✓ Delite svoje ideje
- ✓ Povezujte se s strokovnjaki
- ✓ Pridobite nova znanja
- ✓ Poiščite navdih
- ✓ Krepite svoje kompetence
- ✓ Ocenite vaše ideje
- ✓ Prispevajte k razvoju turizma

RE-CONNECT Co-funded by the European Union

Za več informacij o projektu RE-CONNECT in njegovih ciljih obiščite <http://reconnecthub.eu/sl/>.

Komaj čakamo na nove uporabnike in upamo, da vam bo platforma čim bolj koristila pri pridobivanju znanj, soustvarjanju in trajnostnem razvoju turizma. Pridružite se nam že danes in se povežite s skupnostjo turističnih strokovnjakov.

Tina Pregel

Iz dela RKS OZ Litija

Avtorici članka: Irena Videc in Danica Sveršina

KRVODAJALSTVO

Druga letošnja redna krvodajalska akcija je potekala 15. 6. 2023 v Osnovni šoli Gradec v Litiji. Vsem krvodajalkam in krvodajalcem se zahvaljujemo za udeležbo in darovano kri. Zahvaljujemo smo se tudi Osnovni šoli Gradec za sodelovanje pri uspešno izvedeni krvodajalski akciji.

DAN VARNEGA GORNIŠTVA IN FESTIVAL SKUPNOSTI

V okviru Maksimal festivala je 27. 5. 2023 na parkirišču Okrepčevalnice pri mostu potekal Dan varnega gornišstva, 10. 6. 2023 pa

smo se udeležili Festivala skupnosti v Litiji. Na obeh dogodkih smo se predstavili z našimi letaki o preventivi, socialni dejavnosti, letovanju, poizvedovalni službi, prvi pomoči – TPO z uporabo AED. Odgovarjali smo na vprašanja mimoidočih ter s tem širili naše poslanstvo, naša prostovoljka ga. Mahkovec pa je opravljala brezplačne meritve krvnega tlaka.

TEDEN RDEČEGA KRIŽA

Ob Tednu Rdečega križa Slovenije so se v vrtcu Kekec na Savi odločili, da otroke seznanijo z dobroteljnostjo, in so na podlagi tega zbirali šolske potrebščine, ki so nam jih predali konec maja. Iskrena hvala. V humanitarnem centru na Maistrovi ulici

so nas obiskali otroci iz vrtca Griček skupaj z vzgojiteljicama. Zbirali so igrače za izmenjavo. Nekaj igrač so podarili Rdečemu križu za otroke, ki jim starši zaradi raznih stisk igrač ne morejo kupiti. Zahvaljujemo se vrtcu Griček za podarjene igrače.

V mlade člane Rdečega križa je bilo do konca šolskega leta sprejetih 31 otrok. Zahvaljujemo se vam, starši, ker tudi vi našim najmlajšim kažete pot humanosti in solidarnosti.

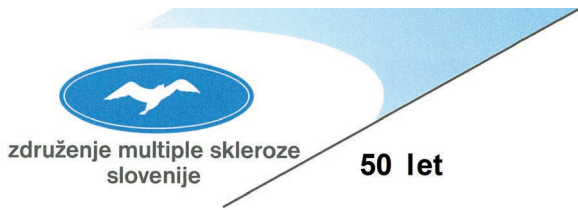

MČRK v OŠ Šmartno pri Litiji

50 let delovanja Združenja multiple skleroze Slovenije

Avtorica članka: Antonija Zupančič, predsednica kamniško-zasavske podružnice

27. 5. 2023 je v Golovcu v Celju potekala slavnostna akademija ob 50. obletnici delovanja Združenja multiple skleroze Slovenije in svetovnega dneva multiple skleroze. Slavnostnega dogodka, ki je potekal pod častnim pokroviteljstvom dr. Nataše Pirc Musar, predsednice Republike Slovenije, se je udeležilo preko 540 članov združenja, prisotni so bili tudi oboleli z multiplo sklerozo iz občine Šmartno pri Litiji.

Namen praznovanja je bil zlasti pregled opravljenega dela od prvih začetkov do danes. Podrobnosti o tem je podal predsednik Združenja multiple skleroze g. Pavel Kranjc. Predstavljen pa je bil tudi kratek film o prvih začetkih tako v organizacijskem smislu, to je zlasti združevanju obolelih za skupen nastop do različnih institucij za uveljavitev določenih pravic za kvalitetnejše življenje obolelih, kot tudi v smislu učinkovitega izvajanja teh pravic v življenju obolelih skozi programe, ki jih izvaja Združenje. V nadaljevanju je dr. Alenka Horvat Ledinek, predsednica Strokovno posvetovalnega odbora pri združenju, opisala medicinsko pot zaznavanja boleznih multiple skleroze ter vse, kar je bilo narejenega do sedaj za lažje obvladovanje te bolezni, za katero se še ne pozna vzroka nastanka, prav tako pa za to bolezen tudi še ni zdravila. Kljub dosežkom pa so v združenju opozorili, da številnim bolnikom s to boleznijo ni omogočena sodobna obravnava, ki bi jim omogočala kakovostno življenje.

Predsednik Združenja multiple skleroze Slovenija Pavel Kranjc

Predstavljene so bile tudi zgodbe obolelih, kako se spopadajo z boleznijo, kje so največje ovire v življenju. Skupno vsem pa je bilo, da se da živeti tudi takšno življenje, če takšnega sprejmeš in se z njim sprizajniš, od družbe pa pričakuješ, da bo naredila vse za kvalitetnejše življenje in enakovreden odnos, kot ga ima družba do zdravih državljanov.

Na akademiji so se podelile tudi pohvale, priznanja in diplome tistim, ki so v zadnjih letih s svojim prostovoljnim delom, nesebičnostjo in požrtvovalnostjo znatno pripomogli k delovanju celotne

Dobitniki pohval

Dobitniki priznanj

Dobitniki diplom

Člani na akademiji v Golovcu v Celju

organizacije ali posameznih dogodkov v korist obolelih za multiplo sklerozo.

Člani smo ponosni na opravljeno delo.

Zbor sv. Nikolaja Litija osvojil 2. mesto na 18. mednarodnem zborovskem tekmovanju komornih zborov, Marktoberdorf 2023

Avtorica članka: Estera Merljak

Mednarodno tekmovanje komornih zborov v Marktoberdorfu je eno izmed najprestižnejših zborovskih tekmovanj.

Bavarsko mesto Marktoberdorf je bilo konec maja ponovno središče vrhunskega zborovskega petja, ki ga je ponudilo 12 izbranih zborov z vsega sveta, med njimi tudi Zbor sv. Nikolaja Litija z dirigentko Heleno Fojkar Zupančič.

18. mednarodno tekmovanje komornih zborov Marktoberdorf je potekalo od 26. do 30. maja 2023 pod pokroviteljstvom Claudie Roth, poslanke nemške zvezne vlade ter državne ministrice za kulturo in medije. Na bienalnem tekmovanju so se v obveznem in prostem programu pomerili zbori, ki so bili izbrani na podlagi poslanih »živih« posnetkov, predlaganega tekmovalnega programa in dveh različnih koncertnih sporedov ter dosežkov zadnjih petih let. Izbrani zbori so se poleg tekmovanja predstavili še na treh večernih koncertih, pri ekumenskem bogoslužju ter na zaključnem koncertu.

Na tekmovanju je sodelovalo devet mešanih, dva moška in en ženski zbor iz Nemčije, Finske, Slovenije, Mehike, Gruzije, Ukrajine, Indonezije, ZDA in Filipinov. Tekmovanje je ocenjevalo sedem svetovno

priznanih žirantov, strokovnjakov s področja zborovske glasbe: Herbert Böck (Avstrija), Anne Kohler (Nemčija), Howard Arman (Velika Britanija), Inessa Bodyako (Belorusija), Cristian Grases (Venezuela in ZDA), Jennifer Tham (Singapur) in Romāns Vanags (Latvija).

Zborovodkinja **Helena Fojkar Zupančič** je iz bogate zakladnice slovenske zborovske glasbe za tekmovalni program izbrala dve skladbi slovenskih skladateljev: **Tadeja Vulc: Sine sole nihil sum** ter **Samo Vovk: Ta na Solbici** za mešano zborovsko zasedbo. Na večernih koncertih so predstavili tudi nekaj slovenskih ljudskih pesmi, s čimer so ponesli slovensko ljudsko izročilo onkraj meja Slovenije.

Občutke pevcev in zborovodkinje pred tekmovanjem je povzel baritonist Samo Škrabanja: »*Po dolgem času spet tekmujemo, tako da čutimo malo vzhičenosti, ampak rabimo izzive v življenju tako na pevskem področju kot na vseh drugih.*«

Zbor sv. Nikolaja Litija se je s svojima tekmovalnima nastopoma uvrstil v **najvišjo kategorijo odličnih na mednarodnem**

nivoju in dosegel drugo mesto (ex equo z UGA Hodgson Singers ZDA). Prvo mesto je osvojil zbor **Los Cantantes de Manila s Filipinov**, tretje mesto pa **Sophia chamber choir iz Ukrajine**, ki je nedavni zmagovalca finala EGP.

Poleg 2. mesta je slovenski zbor prejel posebno nagrado za dirigentko **Heleno Fojkar Zupančič**, in sicer za *najboljšo interpretacijo sodobne skladbe* (Tadeja Vulc: Sine sole nihil sum) ter posebno nagrado za *najboljšo vsebino in sestavo tekmovalnega sporeda*.

Uspeh in udeležba na mednarodnem tekmovanju komornih zborov v Marktoberdorfu je za dirigentko Heleno Fojkar Zupančič in Zbor sv. Nikolaja Litija izjemno priznanje ter nagrada za trdo delo, za pevce pa edinstvena priložnost za spoznavanje specifičnih pevskega tehnik, raznolikih stilov in interpretacij zborovske literature ter priložnost za pridobitev dragocenih nasvetov na delavnici z izbranim članom žirije Romānsom Vanagsom. Tako s ponosom in z veseljem stopajo naproti novim izzivom v jubilejnem 25. letu delovanja.

Brez dvoma je Zbor sv. Nikolaja Litija na tem prestižnem mednarodnem zborovskem tekmovanju potrdil že pregovorno visok nivo slovenskega zborovskega petja.

Foto: Aljaž Kern

Četrto srečanje rodbine Ulčar

Avtor članka: Jože Ulčar

Pri Gojzdarju na naslovu Gozd – Reka 20, Šmartno pri Litiji, je bilo v nedeljo, 11. 6. 2023, že četrto srečanje sorodnikov. Tokrat se je zbralo več kot 160 članov rodbine Ulčar, udeležence pa je toplo sprejel gospodar Polde Ulčar z družino.

Kot ima vsaka zgodba svoj začetek, ima tudi vsak od nas svojega prednika in vsak tudi svojo zgodovino. Naš prvi znani zapisani prednik Martin Ulčar je bil krščen v farni cerkvi na Prežganju leta 1720. Vse od takrat je domačija na naslovu Gozd - Reka 20 preživljala številne potomce, veliko se jih je razselilo po svetu, vendar so naše vezi in zavedanje svojih korenin ostali močni. Po uvodnem rokovanju in pozdravljanju

sorodnikov smo se okrepčali z dobrotami mojstra Boštjana. Nato je sledil najbolj slavnostni del srečanja. Za to priložnosti je dal gostitelj Polde restavrirati in temeljito obnoviti lesen kip sv. Jožefa, ki že več kot stoletje in pol domuje v lini na njihovi kašči. Med udeleženci srečanja smo še prav posebej toplo pozdravili novomeškega škofa dr. Andreja Sajeta, saj je bila njegova mama doma prav na Gojzdarjevi domačiji. Škof dr. Andrej Saje je obnovljen kip blagoslovil, nato pa ga je domači naslednik sin Mitja slovesno postavil na njegovo staro mesto. Sledila je še predstavitev vseh udeležencev. Vsaka veja družine je imela svoj pano z imenom in se je predstavila ostalim obiskovalcem, za spomin smo se fotografirali, na koncu pa naredili še skupinsko fotografijo vseh prisotnih na tem dogodku.

Udeležence srečanja so še prav posebej navdušili trije mladi glasbeniki Izak, Jakob in Vid, stari od štiri do devet let, ki so pokazali neverjetno razkošen glasbeni talent, nato pa sta do mraka s harmoniko in kita-

ro obiskovalce zabavala še Žiga in Žan. Na prireditvenem prostoru je bila postavljena tudi manjša razstava predmetov, ki so jih uporabljali naši predniki, na roko napisan rodovnik sorodstva pa je bil nameščen v late kozolca v dolžini kar 21 metrov. Za to priložnost je bil narejen tudi bilten s kratko predstavitvijo naših prednikov in podatki o prejšnjih treh srečanjih.

Ta velik in lep dogodek je bilo mogoče izpeljati le zahvaljujoč celotni družini Poldeta Ulčarja. Na čudovito urejeni kmetiji so pripravili enkratni prostor za srečanje, zahvala pa gre tudi vsem drugim prostovoljcem, ki so pomagali, da je druženje uspelo. Posebna zahvala velja tudi škofu dr. Andreju Sajetu, da se je udeležil druženja s sorodniki in opravil slovesen blagoslov.

S stiski rok smo si izkazali, da nam je mar, kdo smo, od kod prihajamo, kje so naše skupne korenine in da pripadamo rodu, ki je naš ponos. Razšli smo se z lepimi spomini in toplimi besedami v upanju, da takšna srečanja sorodstva še ponovimo.

Skupinska slika vseh udeležencev četrtega srečanja rodbine Ulčar (foto: Sašo Ulčar)

Strokovna ekskurzija nemških študentov na ekološki kmetiji Pr'Rakari v Vintarjevcu

Avtorica članka: Metoda Tori

Šest nemških študentov je marca letos obiskalo več slovenskih ekoloških kmetij. Kmetije so našli na internetnih straneh, na katerih kmetje prodajamo svoje pridelke (Pri kmetu doma in Naša super hrana). Po ogledu kmetij in tehtnem premisleku so se odločili za ponoven ogled nekaterih kmetij v večjem številu, med katerimi so izbrali tudi našo.

Tako se je 6. junija letos na našo kmetijo pripeljalo 30 študentov in 4 profesorji iz Ekološke univerze Kassel v osrednji Nemčiji. Tema nji-

hove ekscurzije je bila biotska pestrost slovenskih ekoloških kmetij. V Sloveniji so bili en teden, ogledali so si različne kmetije in nekatere institucije (izobraževalne ustanove) po celi Sloveniji.

Vodili smo jih po naši kmetiji in jim pripovedovali o pridelavi ter načinu dela pri nas. Vsa razlaga, vprašanja in odgovori so potekali v angleškem jeziku. Pokazali smo jim različne vrste zelenjave, piro, kompostne kupe, kozolec s senom, stroje, hlev, živali. Ker smo

samooskrbna kmetija, smo jim pokazali, s čim se letoletno oskrbimo. Kruh pečemo iz domače pire v krušni peči, poleg zelenjave, mesa, jajc, mleka si posušimo več vrst čajev, začimb, tinktur itd. Pridelamo več, kot potrebujemo, zato imamo nekaj tudi za prodajo. Ker se ukvarjamo z biodinamiko (demeter), smo jim povedali nekaj tudi o tem. Poleg tega pa smo jim predstavili svoj pogled na kmetijstvo in splošno stanje v Sloveniji. Kot zanimivost bi lahko izpo-

stavili, da so z zanimanjem vonjali seno v kozolcu, kar jim je bilo nekaj novega. Za zaključek smo jim postregli z izključno našimi dobrotami (narezek, potica, kruh, namazi, mlečni izdelki, sokovi, žganje). Bili so izredno zadovoljni z ogledom in pogostitvijo. Da pa je bilo vzdušje še lepše, smo jim zaigrali še na naše harmonike. Nekateri so bili tako navdušeni, da so izrazili željo, da se še vrnejo k nam, tako da nam je bilo vsem zares prijetno.

Zavajanje občanov glede zapiranja upravnih enot

Avtor članka: Franc Props, poslanec Državnega zbora

Pred tremi meseci je bila v znani maniri zavajanja med občane posredovana informacija o reorganizaciji poslovanja in ukinjanju upravnih enot.

Seveda o ukinjanju upravnih enot ni bilo govora. Ministrica za javno upravo Sanja Ajanović Hovnik je v odzivu na to zavajanje podarila, da so ključni cilj kakovostne, hitrejše in učinkovite javne storitve za prebivalce in hkrati tudi boljši pogoji dela za vse javne uslužbenke in uslužbenca. K dosegu tega cilja bo največ doprinesla vzpostavitev zalednega poslovanja. To bo temeljilo na ustreznem številu dodatno usposobljenih uslužbenecov, ki se bodo prioritarno ukvarjali z zahtevnejšimi zadevami. V sistemu javne uprave, ki povezuje prebivalce in storitve države na lokalnem nivoju, je nujna tudi večja digitalizacija in posodobitev poslovnih procesov, ki v središču postavljajo potrebe državljanov. Tako optimizirano poslovanje bo strankam upravnih enot prineslo dodatne izboljšave. Kot nekdanji načelnik UE Litija lahko povem, da je strankam v interesu predvsem, da je njihova vloga rešena v čim krajšem možnem času, ne pa kako je v ozadju organiziran sistem reševanja vlog. **Poudarjam, da se z načrtovano optimizacijo sistema dostopnost storitev javne uprave za prebivalce ne bo zmanjšala in upravne enote se ne ukinjajo.**

Župani slovenskih občin so se v začetku junija srečali s predsednikom vlade. Dobili so zagotovila, da bodo povečani stroški

občin nadomeščeni posamezno glede na izračune – po principu intervencij. To pomeni, da se bo stroške najprej ugotovilo, nato pa bo zagotovljen denar. Ne bo pa letos dviga povprečnine. Predsednik vlade je prisotnim županom, ki so bili s povedanim zadovoljni, sporočil, da se bodo občine in vlada o povprečnini za leto 2024 še letos pogovarjali na pogajanjih. Za župane so bile prav tako sprejemljive ugotovitve ministrice za javno upravo, da nekatere občine dobijo preveč, druge pa premalo, ter da se za slednje išče sistemsko rešitev zanje in pravično kritje stroškov. Predsednik vlade je še dejal, da občinam ničesar ne obljublja, a ima vlada iskren namen iskati rešitve.

Glede sofinanciranja vrtcev se čaka konkretne podatke občin o tem, koliko so se povečali stroški zaradi dviga plač pomočnicam vzgojiteljic; glede plač funkcionarjev in županov se ocenjuje, da so izrazito prenizke, zaradi česar je potrebna temeljita prenova plačnega sistema. Robert Golob je napovedal, da se obetajo premiki tudi na področju razvojnih oziroma kohezijskih sredstev; vlada naj bi namreč odpravila vse ovire za začetek črpanja 3,26 milijarde evrov iz nove finančne perspektive.

Moja vloga kot poslanca je seveda lokalni skupnosti oziroma občini pomagati pri reševanju oziroma uveljavljanju tistih občinskih projektov, v katere so vključeni odločevalci na državni ravni. Pri tem mora pobuda za sodelovanje z državno ravno, ki prinaša koristi v lokalno okolje, priti s strani občine. V občini Šmartno pri Litiji je sodelovanje z županom dobro tudi zato, ker je svetniška skupina Gibanja Svoboda Šmartno pri Litiji aktivno vključena v delo občinskega sveta.

Prijetno poletje in vabljeni, da se srečamo!

Elektronski naslov: franc.props@dz-rs.si

GSM +386 41 636 160

Poslanska pisarna: Jerebova ulica 14, Litija, desno od vhoda

Podjetje AVTO STRELA

Avtorica članka: Urška Dergič

AVTO STRELA je podjetje, ki želi našim kupcem ponuditi kakovostno izbiro rabljenih vozil, s katerimi bi se odpeljali zadovoljni na zastavljene cilje.

Stranke nam pomenite največ, zato se za vas potrudimo po najboljših močeh. Ker imamo poslovne partnerje po večini držav Evropske unije, vam po želji ali naročilu vozilo poiščemo, uvozimo in uredimo vso dokumentacijo. Za ustrezno odplačevanje vozila uredimo tudi kreditiranje oziroma leasing. Vozila imajo garancijo oziroma jamstvo. Če se zanimate za katero od naših vozil, nas lahko poiščete na spletni strani <http://avtostrela.si>, dosegljivi smo tudi na elektronskem naslovu: avtostrela1@gmail.com.

Veselimo se srečanja z Vami!

AVTO STRELA
Urška Dergič, s. p.
031 547 579

Spoštovane bralke in bralci Krajevnih novic!

Uredništvo Krajevnih novic vam želi čudovite počitnice, polne lepih užitkov in druženja v lepotah naše skupnosti. Zahvaljujemo se vam za vašo podporo in zvestobo. Vidimo se ponovno v septembru.

Naj bo vaše poletje nepozabno!

Mirno in spokojno si zaspala, v večni sen od nas odpotovala. Naj bo srečno tvoje potovanje in pogosto vračaj se nam v sanje.

Z bolečino v srcu sporočamo, da je prenehalo biti srce naše drage žene, mame, babice, prababice in tašče

ALOJZIJE GROŠELJ,

roj. Groznik,
13. 7. 1933–25. 4. 2023,
iz Leskovice pri Šmartnem.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in tolažilne besede ter župniku za lepo opravljen obred, darovane sveče, cvetje in maše. Najlepša hvala vsem, ki ste se na kakršen koli način spomnili nanjo. Še posebej se zahvaljujemo trboveljski bolnišnici, Bolnišnici dr. Petra Držaja, Domu Tisje in KSP Litija.

Mama, spominjali se te bomo po tvoji ljubezni, marljivosti, delavnosti in dobroti!

Počivaj v miru.
Žalujoci: vsi njeni

Kje si, ljubi mož in oče, kje tvoj mili je obraz, kje tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas.

Po hudi boleznini nas je v 73. letu starosti zapustil dragi mož, oče, dedek, brat, tast in stric

ZAHVALA

ANTON SIMONČIČ

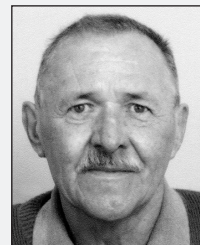
iz Podroj, 1. 10. 1950–16. 6. 2023.

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in darove za farno cerkev. Posebno zahvalo izrekamo dr. Boštjanu Hostniku, patronažni sestri Tini Berčon, Miji Loč, Martini Simončič, ki so mu v njegovem težkem zadnjem obdobju življenja nudili pomoč.

Za sodelovanje ob zadnjem slovesu se zahvaljujemo duhovnikom Jožetu Hauptmanu, Vinku Malovrhu, Martinu Golobu in nadškofu Martinu Kmetcu za opravljen pogrebni obred in sveto mašo, g. Jožetu Permetu za poslovljni govor, pogrebni službi KSP Litija, cvetličarni Rožica, PGD Vintarjevec, Vinogradniškemu društvu Šmartno, Sadjarskemu društvu Litija, pevcem in izvajalcu Tišine.

Dedi, pogrešamo te Matic, Domen, Manca, Tim, Jakob in Ema.

Žalujoci: žena Julijana, hčeri Mateja in Andreja z družinama, sestri in bratje, nečakinje in nečaki

Ljudje, ki jih ljubimo, ne gredo proč, z nami hodijo ne vedoč. Ne vidimo jih in ne slišimo, a vendar so z nami, še vedno ljubljene, pogrešani in nam najdražji.

ZAHVALA

Prezgodaj nas je zapustil ati, ata, brat in stric

BENO PEVEC

(1958–2023)

iz Preske nad Kostrevnico.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in besede podpore, darovane sv. maše, sveče in ostale darove. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Bil si skrben in vztrajen
v življenju, junaški v
zadnjem trpljenju.
Odšel si tiho,
kot lepa misel, ki mine
in nam pustil spomine.*

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož, oče, tast, stari ata in pradedek

MILAN POVŠE

iz Pustovega mlina,
2. 6. 1945–11. 6. 2023.

Ob bolečem slovesu se iz srca zahvaljujemo številnim sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, spodbudne besede, darovano cvetje in sveče. Iskrena hvala g. župniku Vinku Malovrhu, pogrebni službi KSP Litija in Lovski družini Šmartno za lepo izveden pogrebni obred, g. Jožetu Permetu in ge. Ani Avbelj za ganljive besede slovesa, za napeve pevcev pod vodstvom Darka Vidica in g. Marku Krebsu za spremljavo. Posebna zahvala tudi dr. Sabini Kokot, patronažni sestri ge. Mateji Okrogar, Zavodu Pristan za vso skrb in pomoč v času njegove bolezni ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot.

Vsi njegovi

*Življenje ti je stalo pot,
da z nami si borila se v svoji zadnji bolečini.
Bilo je veliko tihoga trpljenja,
ki olajšala ga je le smrt.
Tebi dala mir je v večnosti,
a nam pustila je praznino s hudo bolečino.*

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustila mama, teta, sestra, babica in prababica

PAVLA DOBRAVEC

(18. 1. 1936–22. 5. 2023),

rojena Lovše, iz Spodnje Jablanice.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot, izrekli sožalje, prinesli cvetje in sveče ter darovali za svete maše. Hvaležni smo patronažni sestri Natji za skrb in nego.

Hvala g. župniku, pogrebni službi KSP Litija, pevcem, govornici in izvajalcu Tišine.

Še enkrat hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali in se od nje poslovili v tako velikem številu.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Mnogo prekmalu in nepričakovano nas je zapustil naš dragi

SIMON LEVAČIČ

(24. 6. 1981–8. 6. 2023) iz Lupinice.

Iskrena hvala vsem sosedom, prijateljem, sorodnikom in znancem, vsem, ki ste bili v teh težkih in bolečih trenutkih z nami, vsem, ki ste nam nudili nesebično pomoč, sočutje in podporo.

Hvala za stisk rok in izrečeno sožalje, darovane sveče in vsem, ki ste Simona pospremili k

večnemu počitku v Dolu pri Ljubljani. Hvala tudi doorskemu župniku Alojziju Grebencu za

lepo opravljen obred, pogrebem, pevkam ter trobentaču.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Partnerica Helena s hčerkicama Mineo in Elo, mami Milena z Marjanom, oče Mijo z Natašo ter sestra Tina s hčerko Zalo

ZAHVALA

Prezgodaj nas je zapustil dragi mož, ati, ata, brat, stric, svak in tast

STANISLAV MUŽLOVIČ – STAŠKO,

19. 10. 1946–4. 5. 2023.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Hvala nujni reševalni službi za trud.

Hvala pogrebni službi Šmartno pri Litiji za dobro organizacijo, pevcem, trobentaču in Marku za lepe besede slovesa.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnjo poti. Vedno boš v naših srcih.

Žalujoci: vsi njegovi

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo vedno ostal.*

ZAHVALA**VINKO ZADRAŽNIK ST.**

4. 2. 1929–3. 6. 2023
Ježni vrh 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in sv. maše.

Za izvedbo pogreba zahvala pogrebni službi »Novak« in trobentaču.

Zahvala Domu Tišje, enoti Vrtnice, za nego in nesebično pomoč.

Hvala g. župniku Marku Moharju Stegnarju in ge. Marinki za prebran žalni govor.

Žalujoci: sin Vinko, vnukinja Maja z družino in pravnuka Nik in Nikita ter vsi njegovi bližnji

V SPOMIN

na našega dragega moža, skrbnega očeta in ljubečega dedija

FRANCA BALANTA,

1947–2021.

Na nebu imamo srce, ki ga močno pogrešamo.

Oblak neba, žarek sonca, nežen vetrič in rdeč cvet vrtnice – v vsej lepoti življenja ostaja spomin nate v naših srcih, mislih in besedah.

Žena Branka, hči Mija, sin Bogdan, hči Petra, zet Peter, snaha Nataša, vnuki Marcel, Nea in Ela

Poslednji dnevi dvorca Grmače

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

O nekdanjem renesančnem dvorcu Grmače, stoletnem domovanju rodbine Apfaltrer, skrajša ni več sledi. Tako kot mnogim drugim tudi njemu vihra druge svetovne vojne in čas po njej nista prizanesla. O zgodovini dvorca vemo že zelo veliko, o njegovem uničenju pa smo imeli do nedavnega na voljo le kup nasprotujočih si podatkov, zato nismo točno vedeli, kdaj in kako je doživel svoj žalosten konec.

Ključno odkritje je pred kratkim prispeval dober poznavalec lokalne zgodovine Tim Šteferl, ki je v knjigi Dolenjski odred avtorja Jožeta Peskarja iz leta 1976 naletel na natančen opis uničenja grmaške graščine in me prijazno opozoril nanj, za kar se mu na tem mestu tudi zahvaljujem. Kljub temu da od usodnih dogodkov ni minilo še niti osemdeset let, je spomin nanje že zdavnaj zbledel. Tudi zato celo v sodobni strokovni literaturi ni enotne razlage o tem, kaj se je v resnici zgodilo. Kot čas uničenja sta najpogosteje navedeni leti 1943 ali 1944, kot načina pa požig ali miniranje. Poglejmo si torej, kdaj in kako se je končala skoraj štiristoletna zgodovina enega najlepših dvorcev v okolici Šmartnega pri Litiji.

Šmartno pri Litiji se je spomladi 1941 znašlo v neposredni bližini meje, ki sta jo po sredini slovenskega ozemlja potegnili nemški in italijanski okupator, zato je bila v kraju ves čas tudi nemška vojaška posadka. Okupatorska vojska je za svoja oporišča nemalokrat izbrala prostorne in z debelimi zidovi dobro zavarovane stavbe, kot so gradovi, dvorci in večje hiše. Toda vojaški vidik ni bil niti edini niti poglavitni razlog za njihovo uničevanje, saj je med drugo svetovno vojno poleg oboroženega odpora proti zavojevalcem potekala tudi revolucija. Gradovi so bili v očeh marsikoga simbol osovražene družbenega reda, veliko njihovih lastnikov pa je bilo celo

odkritih podpornikov okupacijskih oblasti. Grmaški Apfaltrerji so že pred vojno živeli na Dunaju in so le občasno prihajali na nekajtedenski oddih v svoj dvorec pri Šmartnem pri Litiji. Po letu 1942, ko je v plamenih izginilo že kar nekaj dolenskih gradov, so se odločili za umik najdragocenejše opreme v Avstrijo, kmalu zatem so Grmače zapustili tudi uslužbenci. Prazen dvorec je bil tako na milost in nemilost prepuščen negotovi usodi. Avgusta 1944 se je razširila vest, da naj bi se nameravala vanj vseliti nemška vojska, ki je v ta namen v njem že uredila skladišče hrane. Kljub temu objekta niso zastražili, zato so lahko partizani v noči na 16. ali 17. avgust brez sproženega strela zaplenili vse njihove zaloge.

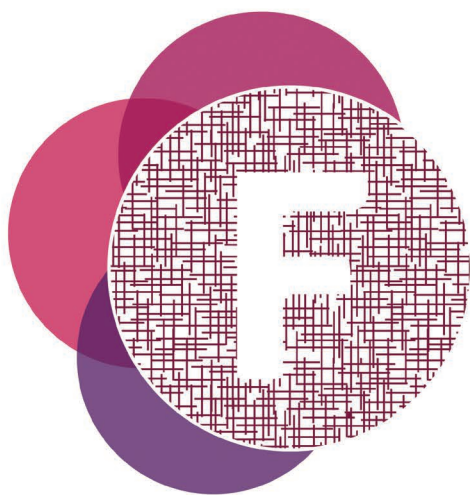
Da se v njem ne bi ugnezdili Nemci, se je kmalu zatem štab Dolenjskega odreda odločil za uničenje dvorca. V ta namen je v prvi bataljon poslal štiri izkušene minerce, ki so imeli zaradi pomanjkanja razstreliva pred seboj zelo zahtevno nalogo. Na še vedno nezastražene Grmače so prišli v noči na torek, 22. avgusta 1944, in ob 7.30 zjutraj prižgali vrstico, s katero so povezali mine. Eksplozija dvorca sicer ni popolnoma porušila, ga pa je poškodovala do te mere, da ni bil več primeren za vselitev. Po vojni želje in denarja za obnovo močno načete stavbe ni bilo, zato so jo kmalu porušili do tal, kamenje pa porabili za gradnjo okoliških hiš.

Pogled na popolnoma uničeno pročelje nekdanj imenitnega dvorca (zasebni arhiv družine Nograšek)

Opremo, ki je ostala v ruševinah dvorca, so po uničenju raznesli domačini (zasebni arhiv družine Nograšek).

FESTIVAL BOGENŠPERK